Камуністычная партыя (бальшавікоў) Беларусі

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральнага і Менскага Камітэтаў КП(б)Б

САКАВІК 18 1933 г. № 60 (4604)

Год выданьня XVI

Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Сеньня у нумары

РЭЗАЛЮЦЫЯ ПЛЕНУМУ ЦК І МЕНСКАГА ГАРКОМУ КП(б)Б па пытаньні аб правядзеньні нацыянальнай палітыкі УсеКП(б) у Беларусі.

МАРКСЫЗМ, ЯК ВУЧЭНЬНЕ АБ ПРАЛЕТАРСКАЙ ДЫКТАТУРЫ—З дакладу Д. З. Мануільскага ў вялікім тэатры на сходзе, прысьвечаным 50-ай гадавіне сьмерці Карла Маркса, 14 сакавіка 1933 г. (1 стар.).

СПРАВА ПАРЫСКАЙ КАМУНЫ ПЕРАМАГАЕ І ПЕРАМОЖА (2 стар.).

АРТЫКУЛЫ: Л. ЛЕВІН—Узмоцнім інтэрнацыянальнае выхаваньне (2 стар.) М. ГЭРЦБАХ—Маркс і Камуна (2 стар.), Ю. ТАРАСЮК—У абручох крывавых фашысцкіх дэкрэтаў (3 стар.).

ЛІСТ БЮРО ЦК КП(б)Б і СНК БССР У РЭДАКЦЫЮ «ПРАЎДЫ» (3 стар.).

Сакавік—рашаючы месяц дзяржаўных закупак збожжа (3 стар.).

11 тыс. рэвалюцыйных рабочых за кратамі фашысцкіх турмаў (4 стар.).

Новая правакацыя германскага фашызму (4 стар.).

Напад на швэйцкага консула (4 стар.).

Рэзалюцыя пленуму ЦК і Менскага гаркому КП(б)Б

па пастанове ЦК УсеКП(б) ад 2 сакавіка 1933 г. па пытаньні аб правядзеньні нацыянальнай палітыкі УсеКП(б) у Беларусі

I.

Аб'яднаны пленум ЦК і Менскага гаркому КП(б)Б сумесна з менскім партактывам прызнае, што факты, апублікаваныя ў «Праўдзе» (лист настаўніка тав. Сыцапура, контр - рэвалюцыйныя нацдэмаўскія выпазкі на літаратурным фронце, факты засьмечанасьці апарату Наркамасьветы нацыяналістычнымі, перарадзіжскімі элемэнтамі), а таксама дадатнова вынятыя і выкрываемыя факты ізвярашчэньняў ленінскай нацыянальнай палітыкі партыі ў Беларусі — з усёй абавязковасьцю сьведчаць, што беларускія партыйныя, савецкія, прафэсіянальныя і камсамольскія арганізацыі не вядуць бальшавіцкай барацьбы за асноўныя прынцыпы інтэрнацыяналізму і ў радзе выпадкаў патураюць буржуазна-кулацкім нацыяналістычным тэндэнцыям.

У асаблівасьці нецярпімы меўшыя месца факты прамой забароны карыстаньня рускай мовай у звароце да дзяржаўных або іншых органаў Беларусі і факты праследаваньня за рускую гаворку нават у прыватнай абстаноўцы.

Выходзячы з таго, што апублікаваныя ў «Праўдзе» факты ізвярашчэньня нацыянальнай палітыкі УсеКП(б) у Беларусі зьяўляцца помімо партыйнага і савецкага кіраўніцтва і ў радзе выпадкаў расхаваньне на выкрываемыя факты было несвячасовым, — аб'яднаны пленум ЦК і Менскага ГК КП(б)Б прызнае кіраўніцтва практычнай правядзеньня нацыянальнай палітыкі партыі на радзе вучасткаў (беларусізацыя) як з боку бюро ЦК, так і ўсяго ЦК у цэлым — незадавальняючым.

Аб'яднаны пленум лічыць, што гэта адзінка ў поўнай мары адносіцца да работы як Менскага гаркому, так і ўсіх гарадзкіх і раённых камітэтаў партыі, камсамолу, савецкіх і прафэсіянальных арганізацый як у цэнтры, так і на мясцох.

Пленум адзначае, што своячасовае і правільнае ўмяшацельства ЦК УсеКП(б), а таксама сыгналы з боку «Праўды» дапамагі партыйным і савецкім арганізацыям Беларусі ўзяцца за спрачэньне дапушчаных памылак і мабілізаваць іх пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б і СНК БССР на хуткае выпраўленьне дапушчаных памылак, на бальшавіцкую барацьбу за асноўныя прынцыпы інтэрнацыяналізму і на рашучую барацьбу супроць буржуазна-кулацкіх, нацыяналістычных тэндэнцый.

Адсутнасьць у большасьці праграм ВНУ, ВТНУ і тэхнікумаў адпаведных указаньняў па пытаньнях барацьбы з контр-рэвалюцыйнай нацдэмаўшчынай, прышчэпаўшчынай, рэшткі якіх працягваюць весьці барацьбу супроць мерапрыемстваў партыі і ўлады, — гаворыць аб адсутнасьці неабходнай рэвалюцыйнай пільнасьці, самазаспакаеньні, у асаблівасьці з боку шэфскіх і навучальных партыйных арганізацый і аб няўменьні разаблачаць новыя мазэўры актывізуючагося клясавага ворага і яго агентуры, няўменьні даваць яму на справе своячасовы і сакрушальны адпор.

Гэтыя памылкі асабліва нецярпімы, калі ўлічыць, што партыйныя і савецкія арганізацыі Беларусі абавязаны былі зрабіць усе неабходныя вывады з прошлых урокаў нацдэмаўшчыны — прышчэпаўшчыны.

З усялякімі ізвярашчэньнямі практыкі правядзеньня беларусізацыі (забарона карыстацца рускай мовай у звароце да дзяржаўных і іншых устаноў, праследаваньне за рускую гаворку нават у прыватнай абстаноўцы і г. д.), яе механічным правядзеньнем партыйныя і савецкія арганізацыі павінны весьці рашучую бальшавіцкую барацьбу.

Пленум ЦК і Менскага ГК патрабуе ад усіх партыйных і савецкіх арганізацый сапраўды бальшавіцкага кіраўніцтва правядзеньнем спрэсы беларусізацыі, упічаючы, што адзнай з умоў далейшай пасьляховай барацьбы з беларускім буржуазна-кулацкім нацыяналізмам зьяўляецца і надалей рашучае і неаслабнае правядзеньне справы беларусізацыі.

Пленум таксама абавязвае ўсе партыйныя і савецкія арганізацыі весьці адкрытую бальшавіцкую барацьбу супроць правільненьняў шавінізму сярод нацменшасьцяй (яўрэйскай, польскай і г. д.).

Адначасова пленум патрабуе неаслабна праводзіць указаньні тав. СТАЛІНА аб неабходнасьці весьці барацьбу на два фронты супроць ухілаў у партыі па нацыянальным пытаньні — супроць ухілу ў бок вялікарускага шавінізму, як галоўнай небясьпекі, і супроць ухілаў у бок мясцовага шавінізму.

Замест дэкларацыйнасьці, агульных рэзалюцый па пытаньнях правядзеньня нацыянальнай палітыкі партыі пленум патрабуе ад усіх партыйных, савецкіх, камсамольскіх і прафэсіяльных арганізацый штодзённай канкрэтнай і апэрацыйнай работы ў правядзеньні нацыянальнай палітыкі партыі, кладучы ў аснову ўсёй гэтай работы палітыку «зблізіньня пралетараў і поўпралетараў розных нацыянальнасьцяй для сумеснай рэвалюцыйнай барацьбы» (з праграмы УсеКП(б).

У мэтах хутчэйшага выпраўленьня ізвярашчэньняў і памылак, якія былі дапушчаны радам партыйных і савецкіх арганізацый у Беларусі пленум лічыць неабходным:

1) Ухваляючы ўсе пастановы, прынятыя бюро ЦК КП(б)Б у сувязі з ізвярашчэньнямі нацыяналістыкі УсеКП(б) у Беларусі, — прапанаваць усім ГК і РК КП(б)Б шырока прапрацаваць пастанову пленуму ЦК, ліст т. т. ГІКАЛО і ГАЛАДЗЕДА ў «Праўдзе» ад 4-III—1933 г. і ўсе пастановы ЦК КП(б)Б па гэтым пытаньні, прысьвяціўшы прапрацоўцы гэтага пытаньня ня толькі партыйнае, але праведзячы яе па ўсёй сетцы партасьветы, на спэцыяльных сходах актыву, адкрытых партыйных і камсамольскіх сходах,ячэйках і г. д. — з тым, каб усе КП(б)Б і ножны камуніст у гадасобну зразумелі сутнасьць ізвярашчэньняў і памылак у ажыцьцяўленьні нацыянальнай палітыкі, каб сапраўды зазастрыць бальшавіцкую пільнасьць, непрымірымасьць да нацыяналістычных кулацкіх выпазак.

2) Даручыць бюро ЦК КП(б)Б:

а) У дадатак да ўжо прынятых мер па правэрцы кадраў правесьці далейшую работу па ачыстцы ўсіх зьвеньняў савецкіх, гаспадарчых і культурных устаноў і арганізацый ад перарадзжэнскіх, гнілых, антысавецкіх, нацыяналістычных элемэнтаў, замяняючы іх праверанымі работнікамі. Адначасова пленум папярэджвае, што пры гэтай праверцы не павінны быць дапушчаны перагібы ў адносінах тых работнікаў (савецкіх, гаспадарчых, культурных і інш.), якія добрасумленна праводзяць у сваёй рабоце палітыку савецкай улады і партыі і дапусьцілі толькі розныя памылкі, імі ўсьвядомленыя і на справе выпраўленыя.

б) Надаючы выключна важнае значэньне работе па падрыхтоўцы, вылучэньні і падборы бальшавіцкіх нацыянальных кадраў, у асаблівасьці для кіраўніцтва вучасткам нацыянальна-культурнага будаўніцтва, намеціць рад далейшых канкрэтных мерапрыемстваў, у прыватнасьці, стварыць дадатковую сетку курсаў для рабочых па палітычнай і тэхнічнай падрыхтоўцы іх на кіруючую работу, праверыць ужо існуючую сетку курсаў і навучальных устаноў з пункту гладжэньня ажыцьцяўленьня там бальшавіцкага кіраўніцтва, неадкладнага падбору праверных работнікаў на рад асабліва важных палітычных вучасткаў нацыянальна-культурнага будаўніцтва і г. д.

Пленум таксама даручае бюро ЦК фракцыі прэзыдыуму ЦСПСБ, ЦК ЛКСМБ і наркаматам, а таксама ўсім ГК і РК і РВК у бліжэйшы-ж час праверыць стан работы па прасоўваньні і выпучэньні рабочых з карэнных нацыянальнасьцяй, у асаблівасьці беларусоў на адказныя работы, заблысьпечыўшы пералом у гэтай справе.

в) Распрацаваць рад мерапрыемстваў, якія забясьпечваюць выпуск у бліжэйшы час матар'ялаў па гісторыі КП(б)Б, гісторыі рэвалюцыйнага руху ў Беларусі, у прыватнасьці — брашурамі па асобных пытаньнях, выпучыўшы для гэтай работы рад работнікаў і ўзбясьпечыўшы апошнім адпаведныя ўмовы для работы.

г) Факты простых контр-рэвалюцыйных, кулацкіх, рэканшыцкіх і нацыяналістычных выпазак у літаратуру, мастацтва, навуку і г. д. заверець аб невыстарчальнай пільнасьці і кіраўніцтве гэтымі вучасткамі з боку таксама і асобных зьвеньняў партыйнага апарату, непасрэдна наглядаючых і кіруючых гэтай работай. Узмоцніць гэтыя вучасткі, у першую чаргу — культпропы адпаведнымі моцнымі бальшавіцкімі праверанымі работнікамі.

д) Намеціць рад практычных мерапрыемстваў па узмацненьні асьвятленьня пытаньняў нацыянальна - культурнага будаўніцтва БССР у прыядычным друку, дабіваючыся больш сыстэматычнага і поўнага асьвятленьня гэтых пытаньняў як у цэнтры, так і на мясцох. Асабліва пленум падкрэсьлівае неабходнасьць радыкальным газэт разгарнуць барацьбу супроць патураньня буржуазна-кулацкім, нацыяналістычным тэндэнцыям у правядзеньні нацыянальнай палітыкі партыі ў Беларусі з боку раду партыйных і савецкіх арганізацый, а таксама барацьбу за асновы інтэрнацыяналізму.

е) Распрацаваць і правесьці ў бліжэйшы-ж час рад канкрэтных мерапрыемстваў па рашучай перабудове і ўзьнаўленьні на больш высокую ступень работы сярод працоўных нацменшасьцяй, маючы на ўвазе, што гэта работа павінна ісьці па лініі ўзмацненьня бальшавіцкага кіраўніцтва ізвярашчэньняў і ўдзелу вучасткамі работы сярод нацменшасьцяй.

3) У мэтах найбольш поўнага разаблачэньня мінулага і цяперашняга нацдэмаўшчыны-прышчэпаўшчыны, эсэраўшчыны, бундызму і г. д. у Беларусі і ў мэтах узбраеньня растучых кадраў бальшавіцка - распрацаваным матар'ялам, пленум даручае інстытуту гісторыі партыі, інстытуту гісторыі БАН, ДВБ, Наркамасьветы забясьпечыць выпуск раду прэсаваных, бальшавіцка-выстраманых матар'ялаў, дакумэнтаў і кніг па гэтых пытаньнях з тым, каб першыя-ж дакумэнты і матар'ялы пачалі выходзіць у сьвет у бліжэйшыя-ж два месяцы. Культпропу ЦК прасачыць за выкананьнем гэтай пастановы. Адначасова прыняць тэрміновыя меры для выпраўленьня апублікаваных у «большой советской энциклопедии» раду артыкулаў нацдэмаўскага парадку.

4) Пленум даручае фракцыі прэзыдыуму Акадэміі навук асабліва сур'ёзна заняцца у бліжэйшы час пытаньнямі беларускай мовы, заблысьпечыўшы правільнае бальшавіцкую распрацоўку і своячасовы выпуск матар'ялаў па гэтым пытаньні, распрацоўку тэрміналёгіі мовы; споўніка і г. д.

5) У мэтах павышэньня працаздольнасьці савецкіх і гаспадарчых арганізацый, пленум даручае бюро ЦК, прэзыдыуму ЦКК і СНК у дадатак да правядзімых ужо мерапрыемстваў (скарачэньне штатаў, устанаўленьне адказнасьці ў апаратах, правільная расстаноўка людзей і г. д.)—распрацаваць і правесьці спэцыяльныя мерапрыемствы, прадугледжваючыя большую арганізаванасьць і гібкасьць работы апаратаў, не дапускаць раздуваньня штатаў, патрабаваць ад кіраўнікоў устаноў і гаспадарчых арганізацый веданьня людзей у апараце, персанальнага падбору работнікаў з боку кіраўнікоў, тым самым папярэджваючы прыняцьцяньне туды чужых, буржуазна-нацыяналістычных, перарадзжэнскіх, антысавецкіх элемэнтаў і г. д.

6) Для ўзьнаўленьня на больш высокую ступень марксыцка-ленінскай вучобы ўсіх членаў і кандыдатаў партыі і камсамолу, пленум даручае бюро ЦК, усім ГК і РК КП(б)Б праверыць стан работы па марксыцка-ленінскім выхаваньні ў партыйных і камсамольскіх арганізацыях, устанавіўшы штодзённы кантроль і апэрацыйнае кіраўніцтва гэтай важнейшай работай.

Пленум папярэджвае ГК і РК КП(б)Б, што зрыў марксыцка-ленінскай вучобы будзе разглядацца ЦК, як зрыў важнейшых дырэктыў партыі.

Пленум ЦК і Менскага ГК КП(б)Б з усёй сілай падкрэсьлівае недапушчальнасьць якога-б там ні было самацёку у правядзеньні нацыянальнай палітыкі партыі. Усе члены партыі павінны памятаць, што посьпехі далейшага ажыцьцяўленьня ленінскай нацыянальнай палітыкі знаходзяцца ў прамой залежнасьці ці ад таго, наколькі кожная партыйная арганізацыя, кожны камуніст усьвядомяць тое новае, што ёсьць зараз у клясавай барацьбе ўнутры краіны, наколькі яны здолеюць з яшчэ большай непрымірымасьцю і пасьлядоўнасьцю змагацца за прынцыпы падрыхтоўцы, вылучэньні і падбору бальшавіцкіх нацыянальных кадраў, у асаблівасьці для кіраўніцтва вучасткам нацыянальна-культурнага будаўніцтва, намеціць рад далейшых канкрэтных мерапрыемстваў, у прыватнасьці, стварыць дадатковую сетку курсаў для рабочых па палітычнай і тэхнічнай падрыхтоўцы іх на кіруючую работу, праверыць ужо існуючую сетку курсаў і навучальных устаноў з пункту гладжэньня ажыцьцяўленьня там бальшавіцкага кіраўніцтва, неадкладнага падбору праверных работнікаў на рад асабліва важных палітычных вучасткаў нацыянальна-культурнага будаўніцтва і г. д.

Пленум таксама даручае бюро ЦК фракцыі прэзыдыуму ЦСПСБ, ЦК ЛКСМБ і наркаматам, а таксама ўсім ГК і РК і РВК у бліжэйшы-ж час праверыць стан работы па прасоўваньні і выпучэньні рабочых з карэнных нацыянальнасьцяй, у асаблівасьці беларусоў на адказныя работы, заблысьпечыўшы пералом у гэтай справе.

в) Распрацаваць рад мерапрыемстваў, якія забясьпечваюць выпуск у бліжэйшы час матар'ялаў па гісторыі КП(б)Б, гісторыі рэвалюцыйнага руху ў Беларусі, у прыватнасьці — брашурамі па асобных пытаньнях, выпучыўшы для гэтай работы рад работнікаў і ўзбясьпечыўшы апошнім адпаведныя ўмовы для работы.

II.

Беларусь пераварылася з раней адсталай у эканамічных і культурных адносінах краіны ў адну з перадавых рэспублік Спэцкага саюзу. Бясцкая дапамога з боку Савецкага саюзу і гераічны энтузіязм працоўных пад кіраўніцтвам КП(б)Б у справе будаўніцтва сацыялізму ў Беларусі забясьпечылі працоўным Беларусі вялізарныя тэмпы росту гаспадаркі, якія перавышаюць агульна-саюзныя і стварылі ўмовы пад'ёму (торжства) нацыянальнай культуры, што асабліва ярка відаць з наступнага:

а) Сярэдні штогадовы прырост прамысловай прадукцыі па БССР за пяцігодку складае 49 проц. пры сярэднім прыросьце прамысловай прадукцыі СССР у 22 проц. Удзельная вага прамысловасьці БССР у агульна-саюзнай прамысловасьці вырасла да цяперашняга часу больш чым у два разы ў параўнаньні з 1913 г. Рабочая клясa ў БССР за гэты-ж прамежак часу вырасла у чатыры разы. Валавая прадукцыя вырасла на 620 проц.

б) Ня менш яркія посьпехі дасягнуты ў галіне сельскай гаспадаркі: рост пагалоўя — з 164 у 1924 г. да 429 у 1932 г.; рост кагтасаў — з 380 у 1924 годзе да 8.909 у 1932 г., ня трактараў —з 22 да 2.822. Значны рост пасяўнай плошчы збожжавых культур—з 2.389,4 тыс. га ў 1916 г. да 3.983 тыс. га у 1932 г. і асабліва значны рост плошчы тэхнічных культур са гэты-ж парыяд — з 109,1 тыс. га да 317,4 тыс. га.

в) За гады рэвалюцыі тіганцкі вырасла колькасьць школ і лік вучэньўтва ў іх. Беларусь, якая мела да рэвалюцыі толькі 24 проц. пісьменных, стала краінай суцальнай пісьменнасьці. Таксама вырасла кніжная прадукцыя, тыраж газэт, створаны буйнейшыя навукова-даследчыя цэнтры, рад ВНУ, ВТНУ і г. д.

Пленум лічыць, што работа партыйных і савецкіх арганізацый Беларусі па выкананьні важнейшых гаспадарчых задач (сяўба, загатоўкі, барацьба за прамфінплан і далейшае капітальнае будаўніцтва) павінна праводзіцца на аснове бальшавіцкай узмоцненай барацьбы ўсіх партыйных і савецкіх арганізацый супроць усякіх буржуазна-нацыяналістычных, перарадзжэнскіх кулацкіх элемэнтаў, упічаючы, што барацьба дапамогі Савецкага саюзу заблысьпечвае і ў далейшым бальшавіцкія тэмпы палітычнага, гаспадарчага і культурнага развіцьця Беларусі і што прыгранічнае знаходжаньне яе абавязвае ўсю КП(б)Б да прыкладнай работы як у галіне агульнага сацыялістычнага будаўніцтва, так і правядзеньня нацыянальнай палітыкі партыі.

III.

Ізвярашчэньні ленінскай нацыянальнай палітыкі УсеКП(б) у Беларусі, прарывы на вучастку літаратуры, мастацтва і навукі сьведчаць таксама аб тым, што пры значным агульным росьце пралетарскіх нацыянальных кадраў партыйных і савецкіх арганізацый яшчэ недастаткова разгарнулі работу па бальшавіцкім іх выхаваньні, па прасоўваньні і выпучэньні падрослых праверных кадраў на кіруючую работу, у асаблівасьці для забясьпечаньня бальшавіцкага кіраўніцтва нацыянальна-культурным будаўніцтвам.

Неадпосная і абсалютная зубожаньня рабочых мас, крызісу і крушэньняў капіталізму. Рэвізіяністы сьцьвярджаюць далей, што цэнтралізацыя капіталу, асабліва ў форме акцыянэрных таварыстваў, прыводзіць да «дэмакратызацыі капіталістычнай уласнасьці».

Рэвізія марксавага вучэньня аб крушэньні капіталізму зьвязана ў правага крыла апартуністаў з адмаўленьнем абвастрэньня клясавай барацьбы і з адмаўленьнем ролі буржуазнай дзяржавы, як органу гнёту буржуазіі над рабочымі. Рэвізіяністы выступаюць супроць «бляклага» Маркса, заманяючы ідэю рэвалюцыі ідэяй эвалюцыі, барацьбу за пралетарскую дыктатуру—клясавым супрацоўніцтвам з буржуазіяй.

Цэнтрызм, на словах прызнаючы рэвалюцыйны марксызм, на справе адыходзіць ад ленінскага вучэньня аб дыктатуры пралетарыяту, у адрыў ад мас, ад дасяганьня масавай палітычнай стачкі, ад арганізацыі мас для рэвалюцыйных выступленьняў.

Тыповая фігура цэнтрызму—у дазаенным інтэрнацыянале. Троцкі—арганізатар жнівеньскага блёку супроць бальшавікоў, падобна да «тушынскага злодзея» робіць на асобных пытаньнях кароткачасовыя пераляты да бальшавікоў, адзьмешна заворачваючыся ўсякі раз да меншавіцкіх пазыцый як у пытаньнях рускай рэвалюцыі, так і ў пытаньнях міжнароднага рабочага руху.

Як правільна адзначыў тав. Сталін, апартуністы прыстасоўваліся да буржуазіі, а цэнтрысты да апартуністаў—яны цуг аказаўся замкнутым.

Толькі адна партыя рабочай клясы, партыя на чыску блёку пралетарскіх і дробна-буржуазных элемэнтаў, а арганізацыя з сомага пачатку стойкіх пралетарскіх рэвалюцыянэраў пад кіраўніцтвам Леніна пасьпяла прыбраць трыццаць год пасьля Камуны сьцяг, выпаўны з рук героя-камунараў, сьцяг рэвалюцыйнага марксызму. Пад кіраўніцтвам Леніна бальшавікі вядуць як у Расіі, так і на міжнародным арэне непрымірымую палітычную і арганізацыйную барацьбу за чыстату марксызму, выкрываючы рэвізіяністаў і цэнтрыстаў і крытыкуючы непаслядоўнасьці ўстаноўкі «левага» радыкалізму, штурхаюць іх на раскол з апартуністамі.

Марксызм, як вучэньне аб пралетарскай дыктатуры

З дакладу тав. Д. З. МАНУІЛЬСКАГА ў вялікім тэатры на сходзе, прысьвечаным 50-ай гадавіне сьмерці К. Маркса, 14 сакавіка 1933 г.

Пяцьдзесят год таму назад,—гаворыць дакладчык,—ня стала Карла Маркса—найвялікшага рэвалюцыянэра ўсіх часоў, асноваположніка навуковага сацыялізму, ідэйнага тварца і натхняльніка пазнаковага сацыялізму, ідэйнага тварца і натхняльніка цяперашняга сусьветнага камуністычнага руху.

Нямінучасьць краху капіталізму, якую навукова ўгрунтаваў Маркс, выступае сёньня на нашых вачох у форме ўсеагульнага крызісу капіталістычнага сьвету.

Больш чым капі-б там ні было ў гісторыі «пануючыя клясы дрыжэць перад камуністычнай рэвалюцыяй». Яны шукаюць выхаду ў новых імпэрыялістычных войнах, здзяйсняючы фашызм іх на Далёкім Усходзе. У цэнтры капіталістычнай Эўропы—у Германіі—ашалелая капіталістычная рэакцыя прабуе шляхам знішчэньня шасьцімільённага камуністычнага атрыду пралетарыяту павярнуць колца гісторыі назад. Увесь механізм капіталістычнага грамадзтва страшэ якую-б там ні было ўстойлівасьць. Усе клясы прыведзены ў рух. Мільёны рабочых і сялян, якія руйнуюцца пад ударамі апарыяцкага крызісу, і трыццатай сваёй ілюворнае самастойнае станоўішча дробнай буржуазіі стаяць перад каронным рашаючым пытаньнем нашай эпохі: капіталізм ці сацыялізм, буржуазная дыктатура ці дыктатура пралетарыяту, «за марксызм ці супроць яго».

Рэвалюцыйны марксызм—шляхаводная ніць Камінтэрну як эканомікі, так і ўсёй палітыкі СССР. Пад сьцягам рэвалюцыйнага марксызму бальшавікі прывялі пралетарыят да Кастрычніцкай перамогі. Рэвалюцыйны марксызм—асноўва генэральнай лініі партыі, дазволіўшай ёй умацаваць пралетарскую дыктатуру, дабіцца рашаючых посьпехаў на шляху пабудовы сацыялізму ў СССР.

У непрымірымай барацьбе не на жыцьцё, а на сьмерць двух сьветаў—сьвету сацыялістычнага і сьвету капіталістычнага, сьвету эксплёатуемых, які ўсходзіць уз'німа, і сьвету эксплёататараў—распадаецца глыбокае бажное значэньне пяцідзесятай гадавіны сьмерці Маркса.

Мы, камуністы ўсіх краін і перш за ўсё камуністы партыі пераможнай пралетарскай рэвалюцыі, мы не дамо нікому запляміць брудными плямі баявы сьцяг Маркса.

Марксызм, як вучэньне аб пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай дыктатуры

Марксызм, як вучэньне аб пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай дыктатуры, ня толькі тактычная праблема. Яго ўзьнікненьне ў Маркса з яго філёсофскай і эканамічнай сыстэмай погляду, стварэньні з ёю адзіны, цэльны сьветапогляд пралетарыяту. Дыялектычны матэрыялізм і эканамічнае вучэньне Маркса—навуковая аснова спэцыяльнай аб пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай дыктатуры. Вучэньне аб пралетарскай дыктатуры неадлучна ад усёй марксавай тэорыі крушэньня капіталізму.

Вучэньне Маркса,—гаворыць Ленін,—ёсьць законны пераемнік лепшага, што стварыла чалавецтва ў XIX стагодзьдзі ў асобе нямецкай філёсофіі, англійскай палітычнай эканомі, французкага сацыялізму». Перавярнуўшы гегелеўскую дыялектыку з галавы на ногі, асьпашчаючы стары механічны матэрыялізм дыялектычным матэрыялізмам, Маркс стварыў дыялектычны матэрыялізм, рэвалюцыйны сьветапогляд пралетарыяту.

«Маркізм яго дома, а кіраўніцтва да дзеяньня», часта любіў паўтараць Ленін сьледам за Энгельсам. Марксызм «як кіраўніцтва да дзеяньня» — гэтым сутнасьць вучэньня Маркса.

Вучэньне Маркса ёсьць цэлае адзіна стаўка тэорый і практыкі, адзінства філёсофіі, эканомікі і палітыкі.

Дыялектычны матэрыялізм у прыстасаваньні да людзкога грамадзтва і марксавае матэрыялістычнае разуменьне гісторыі ўпярыньню дае ключ да навуковага разуменьня гістарычных падзей. Не сьляпасьць выпадае быцьцё, як думалі бізантыцы, французкія асьветнікі і утапічныя сацыялісты, а грамадзкае быцьцё вызначае грамадзкую сьвядомасьць, вызначае матывы клясаў, якія змагаюцца адна з другой, і пасьвяціць мас, што зьяўляюцца сапраўднымі творцамі гісторыі.

Гістарычны матэрыялізм Маркса дае навуковае асьвятленьне ўмоў і прычын рэвалюцый прыгнечаных клясаў, рэвалюцый, якія прывялі да разбурэньня старых, перажыўшых сябе грамадзкіх укладаў і замены іх новымі. Маркс даказвае характэрнае адрозьненьне пралетарскай рэвалюцыі ад усіх папярэдніх.

У галіне эканомікі Маркс адкрыў аснову эканамічны эакон руху капіталістычнага грамадзтва, раскрыў глыбокую тэмпіку стварэньня дадатковай вартасьці і стварэньня багацьця капіталістаў за кошт неаплачанай дадатковай працы рабочых. Маркс пад абалонкай таварнага фэтышызму раскрыў мэханізм капіталістычнага спосабу вытворчасьці і спосаб прысваеньня, які на яго апіраецца. І такім чынам Маркс узброіў пралетарыят сьвядомасьцю свайго становішча і сваёй ролі матэрыяльнага капіталізму і рэвалюцыйнага арганізатара новага грамадзкага ладу.

Ход развіцьця капіталізму і яго супярэчнасьцяй за мінулы парыяд пасьля сьмерці Маркса, перавараваньне капіталізму ў імпэрыялізм, а таксама наступіўшыя потым усеагульны крызіс капіталістычнай сыстэмы і паласа сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі, пачатая пераможным Кастрычніцкім паўстаньнем расійскага пралетарыяту ў 1917 годзе—усё гэта зьяўляецца лепшай праверкай правільнасьці, строгай навуковасьці і рэвалюцыйнай дзейнасьці эканамічнага вучэньня Карла Маркса.

Нямінучасьць крушэньня капіталістычнага ладу, неабходнасьць устанаўленьня дыктатуры пралетарыяту, як пераходнай стадыі ад капіталізму да камунізму—вось што навукова ўгрунтаваў і даказаў Карл Маркс на аснове дыялектычнага матэрыялізму і на аснове эканамічнага закону руху капіталістычнага грамадзтва.

Неадрэльнай часткай марксавага вучэньня аб пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай дыктатуры зьяўляецца выпрацоўка Марксам асноў арганізацыі пралетарскай партыі, як стратэгіі і тактыкі ў барацьбе за пралетарскую дыктатуру. І першае пытаньне, гэта пытаньне аб узаемаадносінах аб'ектыўнага і суб'ектыўнага фактара рэвалюцыі, якое знайшло потым свой клясны выраз у выдатным тэзісе Леніна аб рэвалюцыйнай сітуацыі. Сіла рэвалюцыйнага марксызму заключаецца ў тым, што ён ня толькі тлумачыць сьвет, але і ўказвае шляхі яго рэвалюцыйнага пераўтварэньня. Улічваючы вялізарнае значэньне суб'ектыўнага фактара рэвалюцыі, Маркс арганізуе партыю работае клясы спачатку ў форме «Саюзу камуністаў», потым Міжнароднага таварыства рабочых, г. зн. І Інтэрнацыянал, які ўпярэдзіў ідэйны сьцяг міжнароднай салідарнасьці рабочай клясы.

Па-другое, значэньне суб'ектыўнага фактара рэвалюцыі ў Маркса зьвязана шчыльнейшым чынам і з правільным стратэгічным улікам расстаноўкі клясавых сіл.

Па-трэцяе, улік правільнай расстаноўкі і перасоўваньня клясавых сіл маркізе правільны ўлік сіл пралетарыяту.

Па-чацьвертае, не даволі мець арыгінальную, неабходна, каб гэта арганізацыя была зьвязана адной рэвалюцыйнай праграмай барацьбы. І такую праграму барацьбы пралетарыяту Маркс даў у непрэвзойдзеным дакумэнце «Камуністычным Манифэсьце», вымаяканы ў ім асновы навуковага сацыялізму.

І ў «Саюзе камуністаў» і потым у першым Інтэрнацыянале Маркс змагаецца за масавы характэр рабочай партыі супроць усіх дробна-буржуазных элемэнтаў.

Маркс змагаецца супроць ангельскага трэд-юніянізму, лічачы ў той-жа час правільную ацэнку ролі і значэньня масавых рабочых арганізацый.

Ня менш строгі Маркс і ў сваёй крытыцы прудынізму, як дробна-буржуазкай плыні ўнутры рабочай клясы.

Маркс разгромлівае далей Бакуніна, як прадсаўніка дробна-буржуазнага рэвалюцыянэру і авантурызму ў першым Інтэрнацыянале.

Тут Маркс выступае, як буйнейшы партыйны арганізатар, у якога кампартыям патрэбна вучыцца, як трэба ўмець арганізаваць барацьбу супроць ўхілаў.

Па-пятае, правільны ўлік сіл клясавага ворага маркізе ўлік клясовых пераскоках у працэсе развіцьця клясавай барацьбы і рэвалюцыі, улік дыялектычнага пераварэньня клясаў як сёньнішніх часовых саюзьнікаў пралетарыяту ў яго нарэдзе.

Па-шостае, пры ўліку разьмеркаваньня клясовых сіл пралетарыят як у буржуазна-дэмакратычнай, так і пралетарскай рэвалюцыі павінен умець свайго пасьлядоўнай і рашучай барацьбой пры цянуць на свой бок саюзьнікаў: сялянства і прыгнечаныя нацыянальнасьці.

У «16 брумэра» Маркс піша аб тым, што «сялянс знаходзяць, такім чынам, свайго натуральнага саюзьніка і правадыра ў гарадзкім пралетарыяце, пістарычная задача якога—зьнішчэньне буржуазнага ладу».

Другі саюзьнік пралетарыяту—нацыянальна-рэвалюцыйны рух. Вядома, што сваімі ідэямі да нацыянальна та руху ў Ірляндыі, да руху палякаў, венграў, італьянцаў у процівагу адносінам да чэхаў і югаславян, якія зьяўляліся фарпостам царызму, Маркс даў асноўныя адпраўныя ідэі па нацыянальна-калёніяльным пытаньні.

Па-сёмае, важнейшай асновай марксавай тактыкі пралетарыяту ў барацьбе за пралетарскую дыктатуру зьяўляецца правільны выбар моманту паўстаньня для змяшэньня ўлады пануючых клясаў.

Калі падвесьці ўсю алучнасьць філёсофскіх, эканамічных і палітычных поглядаў Маркса да аднаго агульнага паказальніка, да аднаго стрыжнявога мэтаімклівага пункту, то такім паказальнікам і такім асноўным пунктам зьяўляецца пралетарская рэвалюцыя і пралетарская дыктатура.

Марксызм і II Інтэрнацыянал

Буржуазія, якая спачатку замоўчвала работы Маркса, потым перайшла да адкрытай барацьбы супроць марксызму, зьяўляе перад тварам наяўменнай перамогі марксызму свае мэтады барацьбы. Ліберальная перафарбоўваецца ў марксызм, імкнучыся выпрыціць з яго рэвалюцыйны зьмест.

Сацыял-дэмакратычныя партыі даваеннага перыяду зьяўляліся, паводле клясычнага вызначэньня тав. Сталіна, блёкам пралетарскіх і дробна-буржуазных інтарэсаў, спайнаўным сваё найбольш характэрнае праяўленьне ў трох плынях—адкрытым рэвізіяньзме, цэнтрызьме і, нарэшце, левым крыле, якія «ўжываюцца» ў рамках фармальна адзінкай агульнай партыі.

Каб выпрастаць рэвалюцыйны зьмест эканамічнага вучэньня Маркса, рэвізіяністы канцэнтруюць усе намаганьні на абвяржэньні сусьветнай тэорыі канцэнтрацыі, асабліва ў сельскай гаспадарцы і на тэорыі нямінучасьці адносная і абсалютнага зубожаньня рабочых мас, крызісу і крушэньняў капіталізму. Рэвізіяністы сьцьвярджаюць далей, што цэнтралізацыя капіталу, асабліва ў форме акцыянэрных таварыстваў, прыводзіць да «дэмакратызацыі капіталістычнай уласнасьці».

Рэвізія марксавага вучэньня аб крушэньні капіталізму зьвязана ў правага крыла апартуністаў з адмаўленьнем абвастрэньня клясавай барацьбы і з адмаўленьнем ролі буржуазнай дзяржавы, як органу гнёту буржуазіі над рабочымі. Рэвізіяністы выступаюць супроць «бляклага» Маркса, заманяючы ідэю рэвалюцыі ідэяй эвалюцыі, барацьбу за пралетарскую дыктатуру—клясавым супрацоўніцтвам з буржуазіяй.

Цэнтрызм, на словах прызнаючы рэвалюцыйны марксызм, на справе адыходзіць ад ленінскага вучэньня аб дыктатуры пралетарыяту, даныя Маркізм, пралетарыят СССР напоўніў канкрэтным зьместам, стварыўшы савецкую дзяржаву, як форму пралетарскай дыктатуры.

Кастрычніцкай рэвалюцыяй марксізм атрымаў сусьветна-гістарычную перамогу. Вучэньне Маркса аб пралетарскай рэвалюцыі і пралетарскай дыктатуры ўбагачаецца вялізарным практычным вопытам, які дае УсеКП(б) міжнароднаму пралетарыяту. Палітыка УсеКП(б) у перыяд

СПРАВА ПАРЫСКАЙ КАМУНЫ ПЕРАМАГАЕ І ПЕРАМОЖА

„ПРЫНЦЫПЫ КАМУНЫ ВЕЧНЫ І НЯ МОГУЦЬ БЫЦЬ ЗЬНІШЧАНЫ; ЯНЫ ЎСЁ ЗНОЎ І ЗНОЎ БУДУЦЬ СТАНАВІЦЦА Ў ПАРАДАК ДНЯ ДА ТАГО ЧАСУ, ПАКУЛЬ РАБОЧАЯ КЛЯСА НЕ ДАБ'ЕЦЦА ВЫЗВАЛЕНЬНЯ“ *КАРЛ МАРКС*

„Памяць змагароў камуны шануецца ня толькі францускімі рабочымі, але і пралетарыятам усяго сьвету, бо камуна змагалася не за якую-небудзь мясцовую або вузка-нацыянальную задачу, а за вызваленьне ўсяго працоўнага чалавецтва, усіх прыніжаных і пакрыўджаных“. *Ленін.*

НЯХАЙ ЖЫВЕ ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНАЯ ПРАЛЕТАРСКАЯ САЛІДАРНАСЬЦЬ!

АДОЗВА ВЫКАНКОМУ МОПР'У

Да працоўных усіх краін

62 гады таму назад французкая буржуазія, яны дапамогаю прускага мілітарызму, задушыла Парыскую Камуну. Масавыя бяссудныя расстралы рабочых, работніц і іх дзяцей, катаржныя прыгаворы і ссылка па прыгаворах ваенных судоў,—так помсьці мі капіталісты камунарам і камунаркам за іх першую ў гісторыі спробу устанавіць пралетарскую ўладу.

Вялікі настаўнік і правадыр пралетарыяту Карл Маркс, 50-годзьдзе сьмерці якога мінула ў гэтым годзе, ацаніў гістарычнае значэньне Парыскай Камуны. У яе барацьбе ён бачыў найважнейшы ўрок для будучых пакаленьняў працоўных. Ён заклікаў рабочых усіх краін да дапамогу ўцалеўшым, праследаным байцам Камуны, і разам з Энгельсам арганізаваў гэту інтэрнацыянальную рэвалюцыйную дапамогу.

МОПР, які ўжыв 10 год таму назад, у разгар белага тэрору, залёўшага крывёю ўвесь капіталістычны сьвет, напісаў на сваім сьцягу гэты завет Маркса, ідэю інтэрнацыянальнай салідарнасьці працоўных для абароны і дапамогі ахвярам буржуазіі, для барацьбы з яе класавымі расправамі.

Дзень Парыскай Камуны—18 сакавіка—быў абвешчан днём МОПР'у, днём масавай мабілізацыі на барацьбу з белым тэрорам у радах МОПР'у.

1 ў гэтым, чацьвертым годзе бяспрыкладнага эканамічнага крызісу, які суправаджаецца выключным разгулам белага тэрору, МОПР зварачаецца да ўсіх вас, рабочыя і работніцы, сяляне і сялянкі, працоўная інтэлігенцыя, рабочая моладзь незалежна ад таго, да якіх шпрамкаў ці саюзаў вы належыце:

Успомніце ўрокі Парыскай Камуны!

Азірнецеся вакол сябе.

Ці бачыце вы, як загінаючы калі таліем сее жах і сьмерць, як ён стараецца задушыць найменшы пратэст супроць голаду, беспрацоўя, гвалту.

Вы сьведкі таго, як на вуліцах гараду і вёсак пішуткі і кулямёты косяць дэманструючых рабочых і беспрацоўных, як кідаюць у турмы за зьбастоўку, як расстрэльваюцца з сялянамі, якія супраціўляюцца продажу апошніх рэштак маемасьці за падаткі, за пазыкі.

Да вас даносяцца водгукі лютага ўгнэтаньня працоўных каленій, паўстаўшых супроць імпэрыялістычных прыгнятальнікаў.

Вам знаёма назва амэрыканскага гораду Скотсборо,—амэрыканская буржуазія не адмаўляецца ад свайго пляну адправіць на электрычнае крэсла групу нявінных негрыцянскіх юнакоў. А Мірут? Толькі-што, пасьля 4-х год провацыйнага трыманьня ў турме, там адпраўлена на катаргу дзесяткі рэвалюцыйных правадыроў працоўных індыі. Вы таксама ведаеце імёны мужа і жонкі Руэгаў, вызнаў гаміданаўскага ўраду, які залівае крывёю падпадлыя яму правінцыі Кітаю.

Працоўныя!

Белы тэрор у капіталістычных краінах і калёніях—зброя для задушэньня пратэсту мас супроць грабежніцкіх войнаў, якія ўжо абвешчаны. Японская буржуазія гнаіць за кратамі тысячы рэвалюцыянэраў за іх барацьбу супроць уварваньня ў Кітай. Вайна, выкліканая найманымі клікамі брытанскага і амэрыканскага імпэрыялізму, лютуе ў Паўднёвай Амэрыцы. У Мароко французкі імпэрыялізм—душыцель працоўных Індыі-Кітаю і інш. калёній—кідае зьнічальную вайну супроць паўстаўшых горных плямён.

Гэтыя войны—толькі сьцягі да другой сусьветнай імпэрыялістычнай бойні. Яе арганізуе буржуазія ўсіх краін, шукаючы ў ёй выхаду з крызісу. Адціласова капіталісты рыхтуюць новы напад на СССР.

СССР—адзіная дзяржава, якая вядзе цьвёрдую палітыку міру СССР — адзіная краіна, якая ня ведае крызісу і беспрацоўя. Вялікі працаўніцкі Парыскай Камуны—СССР—перамогай першай пяцігодкі, уступленьнем у другую пяцігодку—пяцігодку набудовы бясклясавага сацыялістычнага грамадзтва—запальвае барэрасьцю і надзеяй прыгнечаных і эксплёатуемых усяго сьвету.

Працоўныя!

У дзень Парыскай Камуны, у дзень МОПР'у, прыслухайцеся да нашага баявога інтэрнацыянальнага заклику:

Уступайце ў рады МОПР'у!

У нашай масавай непартыйнай арганізацыі—месца кожнаму працоўнаму, які ўсьвядамляе свае клясавыя інтарэсы, свой клясавы абавязак перад рэвалюцыйнымі вызнямі буржуазіі, перад усімі ахвярамі яе тэрору.

Становецеся пад наш сьцяг! На барацьбу з белым тэрорам, фашызмам, буржуазнай юстыцыяй, з расавым, нацыянальным і калёніяльным прыгнечаньнем!

На барацьбу з імпэрыялістычнай вайной, на абарону СССР!

Свабоду ўсім палітзьняволеным!

Права прытулку, права на працу ўсім палітэмігрантам!

Няхай жыве інтэрнацыянальная рэвалюцыйная салідарнасьць!

Выканком МОПР'у.

Ул. І. Ленін

УРОКІ КАМУНЫ

Пасьля дзяржаўнага перавароту, завяршыўшага рэвалюцыю 1848 г., Францыя на 18 год падпала пад ярмо напалеонаўскага рэжыму. Гэты рэжым даваў краіну ня толькі да раз буропыны эканамічнага, але таксама да прыніжэньня нацыянальнага. Паўстаўшы супроць старога рэжыму пралетарыят узяў на сябе дзьве задачы: агульна-нацыянальную і клясавую—вызваленьне Францыі ад нападу Германіі і сацыяльстычнае вызваленьне рабочых ад капіталізму. У такім злучэньні дзьвёх задач—арыгінальнейшая рыса Камуны.

Буржуазія склала тады «ўрад нацыянальнай абароны», і за агульна-нацыянальную незалежнасьць пралетарыят павінен быў змагацца пад яго кіраўніцтвам. На самой справе гэта быў урад «народнай здрады», які бачыў сваё прызначэньне ў барацьбе з пралетарыятам. Але пралетарыят не заўважаў гэтага, асьлеплены патрыятычнымі ілюзіямі. Патрыятычная ідэя вядзе сваё паходжэньне яшчэ ад Вялікай Рэвалюцыі XVIII ст.; яна пачынала сабе розумы сацыялістаў Камуны, і Бланкі, напрыклад, бясспрэчны рэвалюцыянэр і гарачы прыхільнік сацыялізму, дае сваёй газэты не знайшоў больш падыходзячай назвы, як буржуазны крык: «Бацькаўшчына ў небясьпецы!».

У случэньні супярэчлівых задач—патрыятызму і сацыялізму—была раскавая памылка французкіх сацыялістаў. Ужо ў Манифесьце Інтэрнацыяналу, у верасьні 1870 г., Маркс перасьцерагаў французкі пралетарыят ад захапленьня ілюзіяй нацыянальнай ідэяй: глыбокія сьлёды адбіліся з часу Вялікай Рэвалюцыі, клясавыя супярэчнасьці абвастрыліся, і калі тады барацьба з фэадальнай усёй Эўропы ствала ўсю рэвалюцыйную насьцю, дык цяпер пралетарыят ужо ня мог аддаваць свае інтарэсы з інтарэсамі іншых, варожых яму клясаў; нехай буржуазія ніяк адказваецца за нацыянальнае прыніжэньне,—справа пралетарыяту змагацца за сацыялістычнае вызваленьне працы ад ярма буржуазіі.

І сапраўды, ісціна нарадзіла бур жуазнага «патрыятызму» зараз-жа вызнікае. Заключэньне ганебны мір з прусакамі, вярталі ўрад прыхільнікаў да сваёй крытай згоды і зрабіў напад на стрыманае дзіцяё яго ўзьвеньне парыскага пралетарыяту. Рабочы адказалі абвешчаньнем Камуны і грамадзянскай вайной.

Ня гледзячы на тое, што сацыялістычны пралетарыят выдзяляе на момант сэкты, Камуна зьявілася бліскучым узорам таго, як адпадушна ўмее пралетарыят ажыцьцяўляць дэмакратычныя задачы, якія ўмела толькі абвяшчаць буржуазія. Без усякага асаблівага складанага законадаўства, проста на справе, правёў захваціўшы ўладу пралетарыят дэмакратызацыю грамадзкага лёсу, скасаваў бюрократыю, ажыцьцявіў выбарнасьць чыноўнікаў народам.

Але дзьве памылкі загубілі плёны бліскучай перамогі. Пралетарыят спыніўся на полудзьве: замест таго, каб прыступіць да «экспрапрыяцыі экспрапрыятараў», ён захапіўся марамі аб устанаўленьні вышэйшай справядлівасьці ў краіне, аб'яднанай агульна-нацыянальнай задачай; тэорія, напрыклад, установы, як банк, ня былі ўзяты, тэорыі пруданістаў нежыц «справядлівага абмену» і інш. панавала ціпчэ сярод сацыялістаў. Другая памылка—залішняя вялікадушнасьць пралетарыяту: треба было зьнішчыць сваіх ворагаў, а ён стараўся маральна ўплываць на іх, ён не надаў належнага значэньня чыста ваенным дзеяньням у грамадзянскай вайне і замест таго, каб рашучым наступленнем на Вэрсаль усьлед за сваёю перамогу ў Парыжы, ён марудзіў і даў час вэрсальскаму ўраду сабраць цёмныя сілы і падрыхтавацца да прыдавага хайскага тыпю.

Але пры ўсіх памылках Камуна ёсьць найвялікшы ўзор найвялікшага пралетарскага руху XIX стагодзьдзя. Маркс высока ацаніў гістарычнае значэньне Камуны: калі-б у часе адпадушнага нападу вэрсальскай шайкі на зброю парыскага пралетарыяту рабочыя без бою далі-б адабраць яе, то вытрымальнае значэньне дэмаралізацыі, унесенай такой слабасьцю ў пралетарскі рух, было-б шмат і шмат разоў цяжэй за спраты, якія канесла рабочая класа ў бае, абаронаючы сваю зброю. Як ні цяжкі вынікі Камуны, яны выкупляюцца значэньнем яе для агульна-пралетарскага змаганьня: яно ўзвалыхнула ня Эўропе сацыялістычны рух, яна паказала сілу грамадзянскай вайны, яна расьсекла патрыятычныя ілюзіі і разьбіла найлепшую веру ў агульна-нацыянальнае яднаньне буржуазіі. Камуна навучыла эўрапейскі пралетарыят канкрэтна ставіць задачы нацыяльстычнай рэвалюцыі.

Урок, атрыманы пралетарыятам, не забудзецца. Рабочая класа будзе карыстацца ім, як окарыстала ўжо ў Расіі ў сьнежаньскае паўстаньне.

Эпоха перад расійскай рэвалюцыяй, перагукоўваўшая яе, мае пекатомнотія сэкты, Камуна зьявілася бліскучым узорам таго, як адпадушна ўмее пралетарыят ажыцьцяўляць дэмакратычныя задачы, якія ўмела толькі абвяшчаць буржуазія. Без усякага асаблівага складанага законадаўства, проста на справе, правёў захваціўшы ўладу пралетарыят дэмакратызацыю грамадзкага лёсу, скасаваў бюрократыю, ажыцьцявіў выбарнасьць чыноўнікаў народам.

Але дзьве памылкі загубілі плёны бліскучай перамогі. Пралетарыят спыніўся на полудзьве: замест таго, каб прыступіць да «экспрапрыяцыі экспрапрыятараў», ён захапіўся марамі аб устанаўленьні вышэйшай справядлівасьці ў краіне, аб'яднанай агульна-нацыянальнай задачай; тэорія, напрыклад, установы, як банк, ня былі ўзяты, тэорыі пруданістаў нежыц «справядлівага абмену» і інш. панавала ціпчэ сярод сацыялістаў. Другая памылка—залішняя вялікадушнасьць пралетарыяту: треба было зьнішчыць сваіх ворагаў, а ён стараўся маральна ўплываць на іх, ён не надаў належнага значэньня чыста ваенным дзеяньням у грамадзянскай вайне і замест таго, каб рашучым наступленнем на Вэрсаль усьлед за сва

САКАВІК—РАШАЮЧЫ МЕСЯЦ ДЗЯРЖАЎНЫХ ЗАКУПАК ЗБОЖЖА

РЭЗУЛЬТАТ БЯЗЬДЗЕЙНАСЬЦІ

Лютаўскі плян дзяржаўных закупак збожжа быў сарваны. Замест 30,4 проц. гадавога плану было выканана толькі 1,9 проц. Здавалася-б, што загатоўчыя арганізацыі—сыстэмы Загатзбожжа і Белжантаюзу—павінны былі неадкладна перабудаваць, разгарнуць работу сапраўды па-бальшавіцку з тым, каб ліквідаваць лютаўскі прарыў і поўнасьцю выканаць сакавіковскі плян.

Але што мы маем на справе? Загатоўчыя арганізацыі, як і раней, бяздзейнічаюць. Аб гэтым з усёй выразнасьцю сьведчаць даныя пра ход дзяржаўных закупак на 15 сакавіка. Месячны плян выкананы на 3,7 проц. З пачатку кампаніі закуплена ўсяго 1.591 тонна збожжа, што складае 4,8 проц. плану. Між тым сакавік—рашаючы месяц кампаніі. Да 1 красавіка агульна-рэспубліканскі плян павінен быць выкананы на 80 проц.

У чым асноўная прычына недагуканьня ніжэй тэмпаў дзяржаўных закупак?

Галоўным чынам у тым, што большасьць раённых арганізацый не адносіцца належнай увагі гэтай кампаніі, лічаць яе «другарадной справай», абмежваюцца толькі адарыцьцём закупачных пунктаў на рынках. Матар'ялы, якія мы сёньня друкуем, сьведчаць аб адсутнасьці ўсякай масава-растлумачальнай работы ў калгасах і вёсках. Дзяржаўныя закупкі і выгады іх для калгасьнікаў і аднаасобнікаў не папулярызуюцца.

Лепшых жоска забясьпечыць толькі шырокая масава-палітычная работа сярод калгасьнікаў і аднаасобнікаў, жорсткая барацьба з кулаком, спекулянтам і перакупшчыкам. Не сьпяшаць у крамах, чакаючы пасуль зьяўляцца «добры дзядзька» і прапануе купіць у яго збожжа, а спускаўца ў калгасы, у вёскі, мабілізаваць калгасны актыў, перадавую частку бедняцкай і серадняцкай—аднаасобнікаў, шырока папулярызаваць выгады ад продажу збожжа дзяржаве.

Там, дзе гэта робіцца, збожжа паступае на закупачныя пункты ў вялікай колькасьці. У **Брагінскім** раёне з 3.000 цэнтн., вызначаных плянам, ва 15 сакавіка закуплена 876 цэнтн., або 29,2 проц., у **Слуцкім** раёне закуплена 2.646 цэнтн.—26,4 проц. плану.

Там, дзе гэтага няма, дзе работа пакінута на самацёк—вынікі больш чым сумныя. Даволі сказаць, што ў **Сьвісенскім, Лоеўскім, Сеньненскім, Сіроцінскім і Шклоўскім раёнах да гэтага часу не закуплена ні аднаго цэнтнэра збожжа.** У **Асіпавіцкім** раёне плян выкананы на 0,7 проц., у **Асьвейскім**—па 0,6 проц., **Бярэзінскім**—па 0,9 проц., **Мсьціслаўскім**—па 0,5 проц., **Уваравіцкім**—па 0,3 проц., **Чачэрскім**—па 0,1 проц. і г. д.

Неаткладна ўзмацніць работу, уцясьняць тэмпы закупкі, дабіцца выкананьня 80 проц. гадавога плану да 1 красавіка—вось баявая задача ўсіх партыйных і савецкіх арганізацый. Дзяржаўныя закупкі—адна з важнейшых гаспадарча-палітычных кампаній. Гэту кампанію бальшавікі БССР паўінны правесьці сапраўды па-бальшавіцку, сапраўды па-бальшавіцку.

„РАСТЛУМАЧАЛЬНАЯ" РАБОТА ПА-КАПЫЛЬСКУ

КАПЫЛЬ.

Капыльскі раён павінен закупіць праз калгасы гандаль 800 тон збожжа. Для правядзеньня гэтай работы ёсьць усе ўмовы. У калгасах, у калгасьнікаў і аднаасобнікаў ёсьць значныя таварныя лішкі збожжа. У каапэрацыі—шмат прамтавараў для стымулянаньня закупак.

Аднак, закупачныя арганізацыі—райспажыўсаюз і закупзбожжа—яго туль яшчэ не ўсваўчуліся. У калгасах і сельсаветах не вядзецца масава-растлумачальнай работы аб важнасьці закупак і выгадах ад продажу збожжа дзяржаве.

Загатчык капыльскай крамы Закупзбожжа **Кергэнка** разумее масавую работу па-свойму. Калі ў краму заходзіць калгасьнік ці аднаасобнік і пытаецца каму прадаюцца тавары, ён адказвае: «Ты ня купіш, гэта для тых, у каго шмат збожжа».

У выніку такой «растлумачальнай» работы сялянне вязуць сваё збожжа на прыватны рынак, а не на дзяржаўныя закупачныя пункты. За ўвесь люты капыльская крама Закупзбожжа, маючы па 90 тыс. руб. дэфіцытных прамтавараў, закупіла ўсяго 1,5 тоны збожжа, дый тыя выключна ад калгасу.

Інакш стаіць справа на Цімкаўскім закупачным. У Крывасёлкаўскім і Браткаўскім сельсаветах была разгорнута шырокая масава-растлумачальная работа на сходах калгасьнікаў і працоўных аднаасобнікаў вакол дзяржаўных закупак. Пасьля гэтага калгасьнікі і аднаасобнікі арганізавалі чырвоны абоз са збожжам на Цімкаўскі закупачны пункт і прадалі дзяржаве 55 цэнтн. збожжа.

Калгасьнікі калгасу **імя Будзённага**, Крывасёлкаўскага сельсавету, прадалі дзяржаве чырвоным абозам 10 цэнтн. жыта і пшаніцы і зьвярнуліся з лістом да ўсіх калгасьнікаў і аднаасобнікаў Капыльшчыны паслядаваць іх прыкладу.

Раённыя арганізацыі, однак, не выкарысталі гэтага пачыну для арганізацыі мас вакол дзяржаўных закупак.

На рынку збожжа трапляе ў рукі спекулянтаў і перакупшчыкаў і працаецца па ўцудных тэмпах, а тора-каапэратары, паміталт заг. капыльскай крамы **Керчанка**, загатчыка райзагу **Аўдзеева** і загатч. райканторы Закупзбожжа **Трушпакова**, сядзяць склаўшы рукі і спадзяюцца, што збожжа пойдзе самацёкам.

Р. Б.

Скаргі нічым не ўгрунтаваныя...

ЕЛЬСК. (Наш кар.).

Упаўнаважаны «Закупзбожжа» тав. **Кравец** скарджыцца на калгасы, якія, моў, «слаба адгукнуліся на дзяржаўныя закупкі». Між тым шматваты па калгасы, шматваты раённыя арганізацыі, сама кантора «Закупзбожжа», якая не вядзе ніякай масавай работы ў калгасах і вёсках вакол дзяржаўных закупак.

Лепшым доказам можа служыць той факт, што пасьля правядзеньня растлумачальнай работы, напрыклад, у калгасе «**Чырвоная зара**», апошні прадаў дзяржаве 90 пуд. збожжа. Наадварот, там, дзе гэта работа не вядзецца, збожжа вывозіцца на прыватны рынак (калгас «**Чырвоны востраў**» і інш.).

Раён мае ўсе магчымасьці своечасова і поўнасьцю выканаць плян дзяржаўных закупак збожжа. Лішкі збожжа ў калгасьнікаў і аднаасобнікаў ёсьць, прамтавары для стымулянаньня продажу таксама ёсьць.

Ельскі.

ГАБІНЭТНЫМ ПАРАДКАМ

ДЗЯРЖЫНСК.

На 10 сакавіка плян дзяржаўных закупак збожжа па Дзяржынскім раёне выкананы толькі на 1,4 проц. І на дзіва, бо раённыя арганізацыі імкнуцца правесьці закупкі габінэтным парадкам, ня лічаць патрэбным спускацца ў калгасы і сельсаветы і правесьці там адпаведную фастлумачальную работу сярод калгасьнікаў і працоўных аднаасобнікаў.

Яны спадзяюцца выключна на сваё закупачныя пункты на рынках. Між тым, і на рынках збожжа часьцей за ўсё трапляе да спекулянтаў і перакупшчыкаў, бо закупачныя пункты працуюць дрэнна, а сельспажыўтаварыствы зусім ня цікавяцца гэтай работай. Па лініі сельскіх спажыўтаварыстваў да гэтага часу не закуплена ні аднаго кілёграму збожжа. Больш таго, сельспажыўтаварыствы наваг ня маюць плянаў і ня ведаюць колькі збожжа і ў якім месяцы яны павінны закупіць.

Адсутнасьць масавай работы прыводзіць да таго, што ў многіх вёсках і калгасах наваг ня ведаюць аб магчымасьці прадаць збожжа дзяржаве, аб умовах і выгадах дзяржаўных закупак. Калгасьнікі і аднаасобнікі вязуць свае лішкі збожжа ў Менск і Дзяржынск на рынкі, дзе яно трапляе да перакупшчыкаў.

Трэба мабызмальна ўзмацніць работу закупачных арганізацый. Ні ў якім разе не спадзявацца на самацёк, а разгарнуць шырокую масава-растлумачальную работу ў вёсках і калгасах, павесьці бязьлітасную барацьбу са спекулянтамі і перакупшчыкамі. Толькі тады плян дзяржаўных закупак збожжа будзе з поспехам выкананы.

Сайкоў.

Ліст бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР у рэдакцыю „Правды"

У дадатак да ліста ў рэдакцыю «Правды» ад 4 сакавіка г. г. за подпісамі т. т. **Гікало і Галадзеда** аб памылках беларускіх партыйных і савецкіх арганізацый у правядзеньні нацыянальнай палітыкі УсеКП(б) у Беларусі ў сувязі з лістом настаўніка тав. **Сьцяпуры** (гл. «Правду» од 25 лютага), бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР, разгледзеўшы пытаньне аб канкрэтных вінаватых, дапусьціўшых скажэньні не нацыянальнай палітыкі партыі ў справе тав. Сьцяпуры, паведамляюць наступнае:

I

1. Непасрэднымі вінаватымі ў гапеньні па настаўніка Сьцяпуру зьяўляюцца: прадстаўнік у той час ад ЦВК БССР тав. **Вінаградаў**, загадчык Крупскага раёна тав. **Чэпель**, беспартыйны, і старшыня райкому саюзу працасьветы тав. **Галаўнёў**, член ЛКСМБ. Гэтыя работнікі выкарысталі запіску напісаную тав. Сьцяпуры ў сельсавет на рускай мове, для арганізацыі цкаваньня яго, як вялікадзяржаўнага шавініста.

Бюро ЦК КП(б)Б выключыла з партыі і зьняло з работы Вінаградава, таксама зьняты з работы Чэпель і Галаўнёў, як найбольш яркія выразьнікі буржуазна-кулацкіх, нацыяналістычных тэндэнцый, прычым Галаўнёў выключан з радоў камсамолу.

Бюро ЦК абвясьціла суровую вымову сакратару Бобрскай партыйнай ячэйкі **Драгу**, зьняўшы яго з работы.

2. Бюро Крупскага РК КП(б)Б, пры зыдыуму РКК і прэзыдыуму РВК абвешчана суровая вымова за тое, што імі ня былі прыняты рашучыя і своечасовыя захады да прыцягненьня вінаватых у цкаваньні настаўніка Сьцяпуры да адказнасьці, хоць райком партыі і даў у агульным правільную ацэнку гэтаму факту, як праяўленьню буржуазнага нацыяналізму.

3. Тав. Сьцяпура поўнасьцю рэабілітаван і яму створаны необходныя ўмовы для далейшай работы.

4. Крупскаму РК КП(б)Б прапанавана на пытаньне аб памылках раённай партыйнай арганізацыі ў правядзеньні нацыянальнай палітыкі партыі паставіць на абгаворанае раённай партыйнай арганізацыі, прыняўшы канкрэтныя захады да выпраўленьня меўшых месца памылак і скажэньняў ленінскай нацыянальнай палітыкі.

5. Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР прапанавалі ўсім партыйным, савецкім і камсамольскім арганізацыям Беларусі, улічыўшы ўрокі справы тав. Сьцяпуры, зрабіць усе выгады ў сваёй рабоце па правільным акцыцыўленьні нацыянальнай палітыкі партыі, разгорнуўшы сапраўдную бальшавіцкую барацьбу за асноўныя прынцыпы інтэрнацыяналізму, супроць ухілаў вялікадзяржаўнага шавінізму, як галоўнай небясьпекі на даным этапе, і супроць мясцовых шавінізмаў.

II

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР паведамляюць, што факты, апублікаваныя ў «Правде» ад 2 сакавіка г. г. аб засьмечанасьці апарату Наркамасьветы клясава-чужымі элементамі, поўнасьцю пацьвердзіліся.

Кіраўніцтва Наркамасьветы БССР дапусьціла рад палітычных прарываў у рабоце органаў асьветы: не забясьпечыла правядзеньня дырэктыў ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б аб рабоце масавай і вышэйшай школы, палітэхнізацыі школ, і ў радзе выпадкаў дапусьціла зрыў палітэхнізацыі і скажэньні клясавай лініі ў праграмах, не вяло барацьбы за ачышчэньне апарату Наркамасьветы як у цэнтры, так і на мясцох, ад клясава-чужых, нацдэмаўскіх, бундаўскіх, сіяніцкіх элементаў, праяўляючы да іх ціла-лібэральныя адносіны.

Кіраўніцтва Наркамасьветы не вяло бальшавіцкай барацьбы за асноўныя прынцыпы пралетарскага інтэрнацыяналізму ў пытаньнях нацыянальнай палітыкі, а ў радзе выпадкаў патурала буржуазна-кулацкім нацыяналістычным тэндэнцыям, праводзячы мэханічна нацыянальную палітыку партыі.

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР, разгледзеўшы ўсе гэтыя факты, а таксама факты, паведамленыя ў «Правде», — за скажэньне нацыянальнай палітыкі партыі і незабясьпячэньне бальшавіцкага кіраўніцтва работы Наркамасьветы наркому асьветы БССР тав. **Платуну** абвясьцілі вымову з вызваленьнем ад работы наркома: намесьніку наркома тав. **Вальфсону** абвешчана вымова са зьняцьцем з работы; нам. наркома т. т. **Бялузе і Рудніцкаму** абвешчаны вымовы з папраджаньнем. Усе члены калегіі Наркамасьветы папраджаны, што яны абязаны сапраўды па-бальшавіцку разгарнуць барацьбу за ачыстку апарату і органаў Наркамасьветы од клясава-чужых нацыяналістычных элементаў, перабудаваўшы работу апарату Наркамасьветы і яго органаў на мясцох у адпаведнасьці з дырэктывамі ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б.

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР паведамляюць «Правде», што спэцыяльнай камісіяй НК РСІ пераглядзен склад работнікаў Наркамасьветы і праводзіцца ачыстка апарату ад клясава-чужых, антысавецкіх элементаў (нацдэмы, эсэры, кулацкія элементы і г. д.).

III

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР паведамляюць, што апрача адзначаных вышэй фактаў скажэньня нацыянальнай палітыкі партыі ў Беларусі, бюро ЦК і прэзыдыумам ЦКК разгледжаны факты скажэньня нацыянальнай палітыкі партыі ў Негарэльскай мытніцы, дзе група работнікаў мытніцы павяла актыўнае цкаваньне і дыскрэдытацыю кіраўніка мытніцы тав. **Бабаяна**, выкоўваючы сугрэць тав. Бабаяна ліквіды абвінавачаньні ў вялікадзяржаўным шавінізьме.

Бюро Дзяржынскага РК КП(б)Б, замест падтрыманьня тав. Бабаяна ў яго барацьбе з буржуазна-нацыяналістычнымі элементамі, якія разложыліся, стала на шлях фактычнага іх падтрыманьня, а таксама ліквідавала абвінавачаньня тав. Бабаяна ў вялікадзяржаўным шавінізьме.

Бюро ЦК і прэзыдыум ЦКК КП(б)Б па гэтых фактах скажэньня нацыянальнай палітыкі партыі прынялі наступныя меры:

1. Скасавалі пастанову бюро Дзяржынскага РК КП(б)Б па абвінавачаньні тав. Бабаяна ў вялікадзяржаўным шавінізьме.

2. Абвешчана суровая вымова ўсяму складу райкому партыі, а сакратару райкому тав. **Пушчыну** абвешчана суровая вымова са зьняцьцем з работы.

3. Старшыня РККРСІ Дзяржынскага раёну тав. **Ілмірскі**, які не забясьпечыў неабходнага падтрыманьня і дапамогі тав. Бабаяну, зьнят з работы і яму забаронена ў далейшым працаваць у кантрольных партыйных органах.

4. Абвешчана суровая вымова начальніку беларускага адзяленьня Галоўнага мытнага кіраўніцтва тав. **Мартынаву** і зьнят з работы рэдактар газэты «Орка» тав. **Прынц**, які зьмясьціў артыкул з ілжывым абвінавачаньнем тав. Бабаяна ў вялікадзяржаўным шавінізьме.

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР паведамляюць, што ў сувязі з пералічанымі вышэй фактамі скажэньня ленінскай нацыянальнай палітыкі ў БССР і наўмысную раду фактаў патурання буржуазна-кулацкім нацыяналістычным тэндэнцыям як з боку партыйных і савецкіх арганізацый, так і пасобных работнікаў, склікаецца на 12 сакавіка аб'яднаны пленум ЦК КП(б)Б і Менскага гаркому для мабілізацыі ўсёй КП(б)Б на барацьбу за асноўныя прынцыпы пралетарскага інтэрнацыяналізму і пырокага абгаварэньня ўсіх выяўленых фактаў скажэньня нацыянальнай палітыкі партыі ў БССР.

Бюро ЦК КП(б)Б і СНК БССР цьвёрда ўпэўнены, што на аснове адкрытай бальшавіцкай крытыкі ўсіх памылак беларускіх партыйных і савецкіх арганізацый у правядзеньні нацыянальнай палітыкі, бальшавікі Беларусі дабіўцца новых поспехаў у справе будаўніцтва культуры, нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу.

Бюро ЦК КП(б)Б.
СНК БССР.

АЧЫСЬЦІЦЬ КАЛГАС „БАЛЬШАВІК"

Калгас **«Бальшавік», Крываносаўскага сельсавету, Стара-Дароскага раёну**, разбураецца пралезнымі тушыкуланамі.

Вось букет гэтых клясава-варожых людзей: **Дзем'янсеіч**—былы экспаніт маёнтку барона Врангеля, **Яськін**—сын былога жандара, **Вусін Сьцяпан**—раскулачаны, **Усеня П.**—сын кулака, **Аляксандраў**—кулак, **Сакалоўская Зося**—з сям'і раскулачанага і высланага, **Рагазінчыкова**—жонка былога дваранта і чыноўніка. Некаторыя з пералічаных зьяўляюцца членамі праўленьня і рэвкамісіі. Кулак Аляксандраў—загадчык млыну, Усеня П.—клапаўшчык і г. д.

Уся гэта зграя на працягу доўгага часу вядзе контр-рэвалюцыйную, вярэдніцкую работу. Калгасная маемасьць расьцягваецца, наўмысьля зьнішчаецца ўраджайнасьць. Зямля апрацоўвалася па-шкодніцку. Напрыклад, пасеў аўса і прочкі рабіўся без баранаваньня пад пружыноўку. Бульба садзілася ў адзавор, без гною. Пустазельле ня зьнішчалася. Па радзе культур пасеў загінуў.

Калгас заданьні па загатоўках ня выканаў, а сельска-гаспадарчыя прадукты разбазарваліся. Яшчэ да 1-га ступеня прадана збожжа на прыватным рынку 6.994 кгр., бульбы—450 пудоў. Кармы разбазараны, а калгас нае стада галадае.

Арганізацыя працы ў калгасе пастаўлена зусім дрэнна. Большасьць работ выконвалася найнізкай рабочай сілай. Расцінта праводзілася нагурай. Працадні налічваліся бо норм выпрацоўкі, без дакладнага ўліку, зьдзелічына ня ўжывалася. З 11.909 працадзён 4576 прыходзе адміністрацыйна-тэхнічнаму персаналу.

Старшынёй калгасу **Какатуном** і членам праўленьня **Сінягубам** праведзена за 1932 г. 18 коней, а выдучныя тропы пранізаліся. Разваліваецца сьвінафэрма. Са 156 шт. сьвіней засталося толькі 61 шт. Вялікі падсек. Шмат сьвіней проста разабрана на руках.

З 57 кароў разбазарана 24. На фэрме засталося 14 штук. Куды дзеліся 8 кароў—зусім невядома.

Плян сілазаваньня ў калгасе сарваны. Замест 400 тон заціласавана толькі 20. Але і гэта ніяк ня ўмеюць. Гэтаму «дапамог» брыгадзір Сінягуб.

Гэтыя агідныя справы сьвяцяцца вынікам таго, што сельсавет, парт'ячэйка, райземаддзел не кіравалі калгасам, шкодзілі ліквідыя зводзі, шкамавалі шкодніцтва.

Былі ў калгасе і работнікі райкому і РВК, але яны таксама нічога не заўважылі. Больш таго, у раёне былі спробы прыняты ў калгас раней вычышчаныя кулакі і паменшыкі — Бялоў, Кубрык, Беразоўскі Ф., Цалой ка Якуб.

Калгас «Бальшавік», на жаль, не выяўляецца выключэньнем у Стара-Дароскім раёне. Спрата рэвалюцыйнай настарожанасьці з боку раду пізаных і раённых работнікаў дала магчымасьць клясаваму ворагу арудаваць і ў радзе іншых калгасаў, як напрыклад, «Прагрэс», «Чырвоная ручэй», «РЭС», «Камуна» і інш.

Сыгналы аб даным становішчы, што былі ў «Зьвязьдзе» ў лістападзе мінулага году, засталіся ў раёне непачутымі.

Час пакласьці канец шкодніцкай дзейнасьці клясавага ворага.

А. Граза.

АД РЭДАКЦЫІ: «Зьвязда» спадзяецца, што ЦКК КП(б)Б займецца справай калгасу «Бальшавік» і высьвятліць ролю ў ёй стара-дароскіх раённых арганізацый.

АБ СТАНОВІШЧЫ ВПІ

Пастанова сакратарыяту ГК КП(б)Б

Разгледзеўшы матар'ялы камісіі ГК КП(б)Б па пытаньні становішча работы Вышэйшага педагагічнага інстытуту, сакратарыят ГК КП(б)Б пастанаўляе:

а) Лічыць устаноўленым, што бюро партколектыву і кіраўніцтва інстытуту страцілі клясавую пільнасьць, дапусьцілі сілы лібэралізм да клясававорожых выпадкаў і асоб, якія вядуць антысавецкую работу, прыкрываючыся фальшыва-нацыянальным сьцягам на ідэалёгічным фронце. Яркім паказальнікам гэтага зьяўляецца перэтаваньне на справу Кернажыцкага і Гесона, сыстэматычнае працягваньне ў ВПІ контр-рэвалюцыйных, трацкісцкіх ідэй (справа Рыўліна, Айзэнберга, справа дацэнта Стальнога і асыстэнта Марголінай; антыленінскае выкладаньне гісторыі народаў СССР, БССР і старажытнай гісторыі (асноўныя напрачлікі Нічэты, Ігнатоўскага, Любаўскага, Віпера і інш.), перэтаваньне на актывізацыю клясава-варожых, контр-рэвалюцыйных нацыянал-дэмакратычных выступленьняў у маскацкай літаратуры.

Бюро партколектыву і кіраўніцтва інстытуту не арганізавалі кантролю-праверкі, выцягненьня кожнага работніка інстытуту ў пасобку, не прынялі рашучых мер па ачыстцы інстытуту ад клясава-варожых элементаў, якія праводзілі антысавецкую работу ў інстытуце, не забясьпечылі разгорт вацьня партыйна-масавай, палітычна-выхаваўчай работы, крытыкі і самакрытыкі ў арганізацыі, за што бюро парткалектыву ВПІ распусьціць.

б) Даручыць арганізэлу на працягу пяці дзён правесьці перавыбары бюро парткалектыву ВПІ.

в) Справы членаў КП(б)Б, скампрамітаваўшых і не апраўдаўшых сябе на адказнейшым участку нацыянальна-культурнага будаўніцтва, якім зьяўляецца ВПІ, перадаць на разгляд у ГК КП(б)Б.

г) Матар'ялы ў ГК КП(б)Б па ВПІ перадаць камісіі ЦК КП(б)Б, якая займаецца справай ВПІ ў цэлым.

Ю. ТАРАСЮК

У АБРУЧОХ КРЫВАВЫХ ФАШЫСЦКІХ ДЭКРЭТАЎ

Пачынаючы з 1930 году фашысцкі ўрад Польшчы з мэтаю задушэньня рэвалюцыйнага і нацыянальна-вызвалечага руху як у самой Польшчы, так і асабліва на акупаваных ЗБ і ЗУ выдае адзін за другім дэкрэты.

Як вядома, у 1931 годзе быў выдан дэкрэт аб увядзеньні ваенна-палявых судоў. У 1930 годзе ва ўсіх турмах Польшчы быў уведзен **крывавы фашысцкі рэгламант**, на падставе якога палітзьняволеныя былі зраўнаны з крымінальнымі, скасаваны ўсе іх правы, здабытыя шматгадовай упартай барацьбой — рэгламант фізычнага зьнішчэньня рэвалюцыянэраў. Потым **выдаецца новы карны кодэкс**, а за ім сьледам выдаецца дэкрэт **аб увядзеньні ваенна-палявых судоў у арміі і рэарганізоўваецца «Стралец».**

Выданьне дэкрэту аб увядзеньні ваенна-палявых судоў было выклікана магутным ростам рэвалюцыйнага руху ва ўсёй Польшчы. Гэты дэкрэт, як і ўсе іншыя, у першую чаргу накіраваны **супроць кампартыі, супроць працоўных мас Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны**, якія вядуць зацятую масавую, народна ўзброеную барацьбу з акупантам, а таксама і супроць забастовачнага руху.

Не дапамаглі карныя экспэдыцыі, якія шалеюць увесь час на тэрыторыі ЗБ і ЗУ. Пэлыя вёскі зруйнаваны, сьцёрты з аблічча зямлі. Шмат рабочых і сялян замучана па дэфонавых. Аднак, гэты крывавы тэрор ня толькі ня быў у стане задушыць рэвалюцыйнага і нацыянальна-вызвалечага руху працоўных мас Польшчы, але нават яго аслабіць. І вось фашысты кодэкс вышэйшай мерай пакараньня прадбачыць кару сьмерцю, пажыцьцёвую катаргу і інш. Так караюцца асобы па абвінавачаньні ў антыдзяржаўнай дзейнасьці, вулічных хваляваньнях, забастоўках і г. д.

Такім чынам відавочна, што, як палявыя суды, так і новы карны кодэкс накіраваны ў **першую чаргу супроць пралетарыяту і яго авангарду — кампартыі.** Стары карны кодэкс за камуністычную дзейнасьць прадбачыў кару ад 4 да 8 год катаргі (хаця судзілі шмат вастрэй). Цяпер-жа, паводле новага карнага кодэксу, за камуністычную дзейнасьць суд можа засудзіць на сьмерць, на пажыцьцёвую катаргу і іншыя кары. Новы карны кодэкс разьвязвае рукі фашысцкім судом, дае ім большую магчымасьць ужо ў рамках фашысцкай «справядлівасьці» больш жорстка распраўляцца з рэвалюцыйным рухам, «законна» адпраўляць рэвалюцыйных рабочых і сялян на шыбеніцу.

Новы карны кодэкс увайшоў у жыцьцё з 1 верасьня мінулага году. Ад часу ўвядзеньня яго ўжо шмат ёсьць прытаваноў, шмат ужо рэвалюцыянэраў паслана на пажыцьцёвую шматгадовую катаргу. Новаўведзены кодэкс служыць фактычна дапамогай ваенна-палявым судом, бо калі апошнія будуць мець якую-небудзь замінку ў «працы», дык ім на дапамогу можа прыйсьці звычайны суд з новым кодэксам. Гэтак фашызму нават і зручней, бо бяз шуму і лішніх слоў рэвалюцыянэр будзе адпраўлен на шыбеніцу.

Здавалася-б, што пасьля выданьня такіх дэкрэтаў ахова клясавага панаваньня фашысцкай дыктатуры моцная. Аднак, на справе гэтага няма. Рэвалюцыйная хваля ўсё з большай сілай, усё прадыгай б'е ў асновы фашысцкай дыктатуры. Таму сьледам за ўвядзеньнем ваенна-палявых судоў, по вага карнага кодэксу ў пачатку студзеня 1933 году **выдаецца новы дэкрэт аб увядзеньні ваенна-палявых судоў у арміі для салдат, вайскова-служачых і рабочых ваеннай прамысловасьці.** Паводле гэтага дэкрэту над ваенна-палявым судам падпадаюць усе асобы па абвінавачаньні ў **непадпарадкаваньні ваеннай уладзе, за рэвалюцыйную дзейнасьць, забастоўкі, дэманстрацыі** і г. д. Кара прадбачыцца самая вострая, уключна да расстрэлу.

Новы дэкрэт, які па свайму ліку зьяўляецца **трэцім**, сьведчыць аб тым, што польскі фашызм усё больш узмацняе крывавы тэрор, накіроўваючы яго ў першую чаргу супроць кампартыі, рабочай клясы, працоўнага сялянства і салдацкіх мас.

Чым выклікан гэты дэкрэт? Ён выклікан перш за ўсё сыстэматычным ростам рэвалюцыйных настрояў сярод салдацкіх мас, якія перастаюць быць надзейнай зброяй у руках фашысцкай дыктатуры. Часта здараюцца выпадкі адмаўленьня салдат выконваць загады афіцэраў, адмаўленьня ісьці супроць мірных, расстрэльваць рабочую дэманстрацыю, душыць забастоўкі, сялянскія паўстаньні. Тая магутная барацьба, якую вядуць шырокія працоўныя масы, гучным рэхам адбіваецца і сярод салдацкіх мас, ізаляваных у казарках. Салдацкія масы ня хочуць быць пасыўнымі наглядальнікамі, яны прымаюць актыўны ўдзел у гэтай барацьбе супроць дыктатуры фашызму. І вось супроць гэтага руху і накіраван новы дэкрэт фашызму.

Адначасова з дэкрэтам аб ваенна-палявых судох у арміі выдан дэкрэт аб рэарганізацыі «Стральца». Паводле гэтага дэкрэту, фашысцкая ваенная арганізацыя «Стралец» фактычна ператвараецца ў дзяржаўную армію, непасрэдна падпарадкаваную вайсковаму міністру. Дэкрэт мае на мэце ўстрымаць той вялікі працэс разложэньня, які зараз адбываецца ў гэтай арганізацыі. Адначасова рэарганізацыя «Стральца» мае на мэце ўзьняць дысцыпліну ў яго радах, ператварыць яго ў армію, якая была-б заўсёды вернай зброяй у руках фашызму ў яго крывавай расправе над рэвалюцыйнымі рабочымі і сялянамі.

Рэарганізацыя «Стральца» мае асобае значэньне для акупаваных Зах. Беларусі і Зах. Украіны, дзе зараз цэлыя раёны ахоплены сялянскімі паўстаньнямі. Моцны і дысцыплінаваны «Стралец» патрэбен акупанту для панаваньня на Зах. Беларусі і Зах. Украіне — плацдарму будучай вайны з СССР. Рэарганізацыя «Стральца» і выдача дэкрэтаў аб ваенна-палявых судох лішні раз сьведчыць **аб інтэнсіўнай ваеннай падрыхтоўцы польскага імпэрыялізму.**

Гэтыя апошнія дэкрэты паказваюць, што Польшча ў сувязі з абвастрэньнем становішча фашызму краіны шпаркім тэмпам ператвараецца **ў адзіны суцэльны ваенны лягер, зжацяваны абручамі крывавых фашысцкіх дэкрэтаў.**

Фашызму мала ваенна-палявых судоў, мала тых ахвяр, якія ўжо загінулі ў яго крывавых лапах. Фашызм вуснамі свайго міністра юстыцыі п. Міхалоўскага прагне больш рабочай крыві. **Ён імкнецца фізычна зьнішчыць рэвалюцыйных рабочых і сялян — салдат, зьнішчыць кампартыю.**

Вядомы віленскі мануфхіст пілсудчык, пасол з ББ, патэнцыял інтэрвэнцыі супроць СССР — **п. Мацкевіч** у сваёй газэце «Слова» ад 31 сьнежня 1932 г. упадае ў захапленьне, калі вешаюць рэвалюцыянэраў. Ён заклікае нават сваіх братоў па пяру і тэмпару скакаць вакол шыбеніц, на якіх павісае рэвалюцыянэр.

«Бальшавікі (бальшавік у фашысцкім разуменьні — гэта нават звычайны рабочы, які вядзе барацьбу супроць капіталістаў — Ю. Т.), калі гасьцюць на шыбеніцах, дык мы павінны вакол гэтых шыбеніц скакаць... Літасьць у адносінах да бальшавікоў зьяўляецца антыгуманнасьцю».

Вось лёзунг акупанта на падняволе ным Зах. Беларусі. Каб утрымаць падалей сваё панаваньне на ЗБ і ЗУ, п. Міцкевіч заклікае ўрад яшчэ больш узмацніць тэрор і накіраваць яго, галоўным чынам, супроць кампартыі — гэтай адзінай партыі, якая сапраўды безкампрамісна вядзе барацьбу за вызваленьне працоўных з кайданоў уціску эксплёатацыі, голаду і вайны.

Фашысцкі ўрад старанна праводзіць гэты лёзунг у жыцьцё. Пры дапамозе сацыял-і нацыянал-фашыстаў, гэтых верных служак капіталу, адданейшых абаронцаў пакрэпь прагнілай капіталістычнай сыстэмы — сыстэмы барбарскай эксплёатацыі і нацыянальнага прыгнечаньня, — клясавы суд амаль штодня адпраўляе на шыбеніцу лепшых сыноў рабочай клясы і працоўнага сялянства. Вешаюць нават пяцёх пагадовых, як гэта мела месца ў радзе мясцовасьцяй Зах. Беларусі і Зах. Украіны. Так, **у Сьвянцянах** (Віленшчына) пазьбі на шыбеніцах мала дзьвя хлапцы 17-18 год. **У Львове** за апошні час павешаны два малацыя украінцы — **Білас і Данілішын**, якія змагаліся супроць акупацыі Зах. Украіны.

Але ня гледзячы на ўсю жорсткасьць палявых судоў, фашызм, у прыватнасьці крывавы міністар пан Міхайлоўскі пахабна заяўляе, што ў даны момант палявыя суды надта лёгка судзяць і што трэба распраўляцца з рэвалюцыянэрамі больш жорстка. Парадні — міністар унутраных спраў з сойміцкай трыбуны падаўла катэгарычна заяву, што ніякай літасьці ў адносінах да камуністаў, да рэвалюцыйных рабочых і сялян ня можа быць і што яны будуць праследавацца самымі жорсткімі спосабамі.

Што гэта азначае? Гэтыя заявы польскіх міністраў гавораць аб узмацненьні крывавага фашысцкага рэжыму, рэжыму шыбеніц, турмаў, расстрэлаў, каб тым самым забясьпечыць свае панаваньне і больш пасьпяхова весьці падрыхтоўку да інтэрвэнцыі.

Але дарэмныя спробы фашызму шляхам самага разбэшчанага дзікага тэрору задушыць рэвалюцыйны рух працоўных мас Польшчы. Ня гледзячы на ўзмацненьне тэрору, рэвалюцыйны і нацыянальна-вызвалечы рух у Польшчы расьце, магутнее і прымае ўсё больш масавыя баявыя формы. Пралетарыят Польшчы, ЗБ і ЗУ і шырокія працоўныя масы сялянства ня хочуць мірна несьці ярмо капіталу, ярмо ўціску і эксплёатацыі і паміраць галоднай сьмерцю. Яны пераконваюцца на прыкладзе працоўных Савецкага саюзу, што трэба ісьці па шляху гэтых апошніх, якія скінулі ярмо капіталу і будуюць новае сацыялістычнае жыцьцё, ня вялікорны, беспрацоўя і ўсіх яго жудасных вынікаў.

Ня гледзячы на жорсткую цэнзуру, працоўныя Польшчы добра ведаюць аб жыцьці ў СССР, аб будаўніцтве сацыялізму. Працоўныя Польшчы ня слухаюць паклёпаў на СССР. На прыкладзе краіны Саветаў пралетарыят і працоўнае сялянства Польшчы пераконваюцца, што будаўніцтва сацыялізму магчыма і ў іх краіне, але толькі тады, калі будзе скінута дыктатура капіталу, дыктатура фашызму і акупацыя ЗБ і ЗУ.

Ня гледзячы на крывавыя фашысцкія дэкрэты, ваенна-палявыя суды, шыбеніцы і расстрэлы працоўныя масы Польшчы, ЗБ і ЗУ яшчэ шчыльней згуртоўваюцца вакол кампартыі і адкідваюць магутным узьнымам рэвалюцыйнага руху, жалезнай сьцяной становіцца на абарону СССР.

11.000 РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ РАБОЧЫХ ЗА КРАТАМІ ФАШЫСЦКІХ ТУРМАЎ

„Тэрор—якога ня было ў Эўропе“

ЛЕНДАН, 16. Жэнэўскі карэспандэнт «Манчэстэр Гардыян» перадае вытрымку з ліста, атрыманага з Бэрліну адным жэнэўскім жыхаром. У ліст ён паведамляецца, што нацыянал-сацыялісты арыштоўваюць камуністаў у кватэрах і на вуліцах, возяць іх у свае казармы і там здзекуюцца над імі.

«У сваіх казармах,—гаворыцца ў лісьце,—нацыянал-сацыялісты збіваюць камуністаў, ламаюць ім пальцы, вымагаючы ад іх прызнаньня і адрасу. У нацыянал-сацыялісцкіх казармах на **Гедэбанштрасэ**, у адной кватэры лянькуць каля 150 камуністаў, з якіх зьдзекваліся, пакуль яны ня страцілі сілы і прытомнасьці».

Ліст паведамляе далей, што камуністаў распранаюць дагала і ганяюць скрозь палачны строй, пакуль яны не зваліваліся паўмёртвымі.

У **Шпандау** амаль усе камуністы арыштаваны, адведзены ў фашысцкія казармы, дзе яны падвяргаюць катаваньням. «Адна камуністка расказала, што яна была падвята з пасьцелі, прыведзена ноччу ў казарму, была зьбіта бізунамі і кінута ў пагвал. Калі яна прыйшла ў сябе, яна заўважыла, што была азружана стагнаўшымі, або паўмёртвымі людзьмі. Некаторых выпускаюць на волю пасьля катаваньняў, а іншыя ніколі больш ня ўбачаць сьвету».

Камэнтуючы ліст, карэспандэнт «Манчэстэр Гардыян» піша: «Усе весткі, якія прыходзяць з Германіі, гавораць пра тое, што там тэрор, падобнага якому ня было ў Эўропе і якога не памятаюць сучасьнікі».

НАПАДЫ ФАШЫСЦКІХ БАНДЫТАЎ НА САВЕЦКІХ ГРАМАДЗЯН

Рашучы пратэст савецкага паўпрэдзтва

БЭРЛІН, 16. УЧОРА Ў ЧАСЕ ВОБЫСКУ Ў КАЛЕНІЯХ РАБОТНІКАЎ МАСТАЦТВА БЫЎ АРЫШТОВАН САВЕЦКІ СТУДЭНТ-ТЭХНІК ЛУР'Е. Ён быў арыштован на вуліцы пры выхадзе з дому. Ня гледзячы на тое, што Лур'е прад'явіў савецкія дакуманты, ён быў пасаджан у паліцэйскі аўтамабіль, ЛУР'Е БІЛІ КУЛАКАМІ І ГУМОВЫМІ ДУБІНКАМІ, ПРЫЧЫМ, У ЧАСЕ ЗЬБІЕНЬНЯ ПАЛІЦЭЙСКІЯ НАЗЫВАЛІ ЯГО «ЗАБОЙЦАЙ», «ЗАЯДЛЫМ САВЕЦКІМ КАМІСАРАМ», ПРАКЛІНАЛІ ПЯЦІГОДКУ І г. д. Да 1-й гадзіны дня Лур'е праслядзеў у аўтамабілі, прычым, ахоўваючы яго паліцэйскі расказваў яму пра катаваньні, якія яму прадстаяць і аб тым, што ён будзе расстрэлен. Перад тым, як Лур'е павялі з калёны, яго прабавалі прымушаць сьпяваць рускія песьні і падымаць руку ў адзнаку фашысцкага прывітаньня.

На дварэ паліцэй-прэзыдыуму Лур'е зноў зьбілі гумовымі дубінкамі, потым яго пасадзілі ў арыштнае памяшканьне і, пасьля дольту ў 10 гадз. 30 мін. вечара, асьлабілі. НЯ ГЛЕДЗЯЧЫ НА НЕАДНАРАЗОВАЕ НАСТОЙВАНЬНЕ ЛУР'Е ПАВЕДАМІЦЬ АБ ЯГО АРЫШЦЕ ПАЎПРЭДЗТВА СССР, ЯМУ Ў ГЭТЫМ БЫЛО АДМОЎЛЕНА.

Забітыя нацыянал-сацыялістамі рабочыя: ГЭНРЫХ ЛІПС (Кельн), РОБЭРТ РОТКЕ (Кельн), МАРЦІН ЛЕУШЭЛЬ (Гарбург) і РЫХАД ПЭТЫНГ (Бэрлін).

Зьмена кіраўніцтва германскага рэйхсбанку

БЭРЛІН, 17. Агэнцтва Вольфа паведамляе: «Старшыня праўленьня рэйхсбанку **Лютэр** падаў у адстаўку. Яго пераемнікам назначан былы старшыня праўленьня рэйхсбанку **Шахт**».

Аб значаныя гэтай зьмены кіраўніцтва рэйхсбанку для германскай валютнай і народнай гаспадаркі даволі ня двухсэнсоўна гаворыць берлінскі орган нацыянал-сацыялістаў «Ангрыф», які піша: «З адыходам Лютэра і назначэньцем Шахта выяўляецца шлях для такой эканамічнай палітыкі, мэта якой—прыцягнуць бес працоўных у гаспадарчыя працэсы. Лютэр быў тым, хто ў апошні час заўсёды перашкаджаў якой-бы там ні было спробе ажыцьцявіць шырокую праграму адшкаваньня работы для беспрацоўных. Ён заўсёды высоўваў на першы плян ананімныя мерканаваньні аб ахове валюты. Лютэр быў у сапраўднасьці абаронцай інтэрэсаў між народных буйных фінансістаў»...

Напад на швэцкага консула

БЭРЛІН, 16. Па вестках паліцыі, у **Штутгарце** 19 лютага два невядомых уварваліся ў кватэру швэдзкага генэральнага консула і моцна яго зьбілі.

Ангельскае пасярэдніцтва ў франка-нямецкім канфлікце

ЛЕНДАН, 16. Камэнтуючы надыходзячую паездку Маклінальда і Саймона ў Рым, «Дэйлі Тэлеграф» у перадавым артыкуле піша: «Англія зацікаўлена ў тым, — піша газэта, — каб у Эўропе ня было гегемоніі і пры тым у такой-жа меры, як зацікаўлена Італія. Ангельскія міністры імкнуцьмуць скарыстаць з магчымасьцяў, якія знаходзяцца ў іх сурэчнага і магутнага пасрэдніка ў палажэньні зьмяжчэньня франка-нямецкіх супярэчнасьцяй.

27 сакавіка суд над вязьнямі Скотсбора

НЮ-ЕРК, 16. Як падае «Асашыэтэд прэс», амэрыканскі суд абвясьціў, што можа слуханьне справы вязьняў са Скотсбора пачнецца ў **горадзе Дэкатур 27 сакавіка.**

19-а сакавіка а 7 гадзіне вечары ў памяшканьні ЦК КП(б)Б (заля пленуму)

адбудзецца пасяджэньне **ПЛЕНУМУ Менгаркому КП(б)Б**

АЗАМ З САКРАТАРАМІ ПАРТКАЛЕКТЫВАЎ І ЯЧЭЕК гор. Менску.

Члены і кандыдаты ПЛЕНУМУ ГК абязкодзяць па сваіх мацунках. Сакратары партколектываў і ячэек атрымліваюць білеты ў памяшканьні ГК КП(б)Б 19-га сакавіка з 10 гадзін раніцы да 4 гадзін дня, па а/і № 32.

МЕНГАРКОМ.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

У красавіку ў Менску пачынаецца выдача пашпартоў

(Гутэрка са старшынёй гарсавету т. Ваподзька)

У адпаведнасьці з пастановай саюзнага ўраду, **З ПАЧАТКУ КРАСАВІКА ПА ЧЭРВЕНЬ У МЕНСКУ БУДЗЕ ПРАВОДЗІЦЦА ВЫДАЧА ПАШПАРТОЎ** насельніцтву.

Вялізарнае палітычнае значэньне пашпартнай сыстэмы сфармулявана ў пастанове ўраду, якая ўказвае, што гэта новая сыстэма мае мэтай ня толькі ўлік насельніцтва, але і разгрузку гарадоў, рабочых паселкаў і новабудоўляў «ад асаб, нязьвязаных з вытворчасьцю і работай на ўстановах і школах і незанятых грамадзка-карыснай працай (за выключэньнем інвалідаў і пэнсыянэраў), а таксама ў мэтах ачысткі гэтых насельніцкіх месц ад кулацкіх, крымінальных і інш. антыграмадзкіх элемэнтаў, якія ўкрываюцца».

Падрыхтоўка да выдачы пашпартоў ужо распачата. Загатоўлена неабходная колькасьць пашпартных кніжак, гербовых бланкаў і часовых пасьведчаньняў. Горад падзелены на 30 пашпартных пунктаў. На найбольш буйных прадпрыемствах арганізуюцца самастойныя пашпартныя пункты. У першую чаргу выдача пашпартоў пачнецца на фабрыках і заводах.

Атрыманьне пашпарта для рабочага, служачага і кожнага грамадзяніна, які займаецца грамадзка-карыснай працай, ня будзе сустракаць ніякіх труднасьцяй, бо на аснове спэцыяльна выданай інструкцыі дарогі будзе прадастаўлены ня стандартнай спраўкі, запоўненай прадпрыемствам, установай, або жантам, вучотна-эйсковага бюро і даку манту аб месцы нараджэньня і паходжаньні.

Дано ўказаньне камунальнаму аддзелу, гаржыласэкзу і жытпросту аб забароне на час выдачы пашпартоў якіх-бы там ні было варыянтаў з жыцлоспчаю (перамяшчэньне, абмен жэтэр) без санкцыі камунальнага аддзелу.

Тая вялізарная работа, якая прыпадае на органы менскай міліцыі, павінна сустрэць падтрыманьне з боку ўсіх грамадзкіх арганізацый. Неабходна актыўная дапамога партыйных, прафсыяцкіх і ўсіх грамадзкіх арганізацый у правядзеньні гэтай новай важнай і ўдарнай работы. Асабліва важна рэбота па вылучэньні сацыяльнай фізыяноміі, па ўстаноўленьні клясавай характарыстыкі сумнэўных элемэнтаў.

Пры гэтай умове нам удасьцца ачысьціць Менск ад антыграмадзкіх, кулацкіх, крымінальных і іншых апачыніных элемэнтаў.

М. К.

Адкрыўся зьезд жыльлёвай кааперацыі

15 сакавіка ў клюбе мэдрабацнікаў у Менску адкрыўся цяперашні ўсебеларускі зьезд жыльлёвай кааперацыі. У рабоце яго прымае ўдзел 150 дэлегатаў.

У камісіі прэзыдыуму выбраны: палітбюро ЦК УсеКП(б) на чале з тав. Сталіным, бюро ЦК КП(б)Б на чале з тав. Гікало, т. т. Рудзутак, Тэльман і Лекскі. У дзелавы прэзыдыум выбрана 17 чалавек.

На першым пасяджэньні з дакладам аб рабоце жыльлёвай кааперацыі БССР выступіў тав. **Шчацько.**

Жыльлёвая кааперацыя Беларусі мае рад бясспрэчных посьпехаў. Значна ўзрасла жыльлёвая плошча. Як найлікаў павялічыўся на 326 процэнтаў, памножаньнем узрасло ў 10 разоў. Створана ўласная база вырабу новых будматар'ялаў і стандартных дамоў.

Адтак, жыльлёвая кааперацыя на многіх вучастках далёка апаздавала ад гарадзкіх прадпрыемстваў, не ўмела ўлічыцца з пастаўленымі перад ёю задачамі.

Работнікі кіруючага органу і ўвесь апарат жыльлёвай кааперацыі не перабудавалі сваёй работы на аснове новага гаспадарчага разрэхунку, не палічыліся эканомічна грамадзкіх і дзяржаўных трошы, пяйвалі, а часам і значныя адносіцца да захаваньня дзяржаўнай маемасьці, да запатрабаваньняў працоўных мас. Гета асабліва выявілася ў часе справаздачна-перавыборчай кампаніі жакта ў і гарыкасаюзаў.

Жыльлёвай кааперацыі як такой, трэба павучыцца будаваць, разьлічваць і асабліва гаспадарча закоўваць жыльлёвы фонд, яны кіраўніцтва жакт і ЖБКТ. 1933 год павінен быць пераломным у справе рашучага паляпшэньня і ўдасканаленьня работы жыльлёвай кааперацыі БССР.

Адказны рэдактар Г. Н. БРАГІНСКІ.

НОВАЯ ПРАВАКАЦЫЯ ГЕРМАНСКАГА ФАШЫЗМУ

Абвінавачаньне камуністаў у крадзежы выбуховых матэрый

БЭРЛІН, 16. Як паведамляе друк, на нарадзе габінэту быў заслуханы даклад аб падрыўной дзейнасьці камуністаў. Была выступка прапанова вызначыць паўны тэрмін для зьвароту пібы пакрадзеных камуністамі выбуховых матэрый. Мо пібы з украдзеных 3.000 цэнтн. выбуховых матэрый знойдзена толькі 200 цэнтн. Да вінаватых у пакражы выбуховых матэрый прадугледжваецца суровыя пакаранні.

Далей, у афіцыяльным паведамленьні гаворыцца, што на нарадзе высунута прапанова скасаваць з 1 красавіка ўсе пропускі, якія выдаваліся працоўным цам за прыпытых рабочых.

***

БЭРЛІН, 16. Як падае тэлеграфнае агэнцтва «Гунэр», **усяго ў Германіі арыштавана 11 тыс. рэвалюцыйных рабочых і работнікаў рузумовай працы.** 16 лютага ў Майне, на паведамленьні «Вольфа», у зьвязку з тым, што камуністычная партыя за апошнія дні зноў распачала актыўную дзейнасьць, арыштаваны 22 камуністы. Апрач таго, арыштаваны 17 членаў кампартыі па падазронасьці ў пакражы выбуховых матэрый. У **Нейтрэліцы** арыштаваны член ляндтагу камуніст **Вернке.** Па распараджэньні мясцовага міністэрства ўнутраных спраў, праведзены вобыскі ў мясцовых арганізацыях і газэтах сацыял-дэмакратычнай партыі. Адначасова працягваецца канфіскацыя газэт, робіцца павальныя вобыскі ў калёніях працоўных каля **Патсдаму.** У часе вобыскаў адбываліся арышты. У **Вольхенгэйме,** каля Брэслаўля, арыштавана 11 камуністаў. Саксонскі ўрадавы камісар выдаў распараджэньне забараніць перавыбары фабзаўкомаў у **Саксоніі.** Акрамя таго, членам фабзаўкомаў і профсаюзным упаўнаважаным, якія належаць да кампартыі, забаронена выконваць свае функцыі.

У Гамбургу арыштаваны вядомы сваёй нацыфіскай дзейнасьцю генэрал-маёр Шэйнах.

***

БЭРЛІН, 15. Сёньня ўдачы некалькі нацыянал-сацыялісцкіх штурмавікоў уварваліся ў кватэру савецкага грамадзяніна, вядомага доктара-эндэкрыналёга **ІШЛОНСКАГА.**

Ня гледзячы на тое, што Ішлонскі прад'явіў свой пашпарт і што, такім чынам, налётчыкі ведалі, што маюць справу з грамадзянінам СССР, яны захапілі Ішлонскага, пацягнулі яго ў аўтамабіль і павезьлі ў дом, дзе знаходзіцца інтэрнат «Госьпіт фюр юнгэ мэнэр». Там Ішлонскага зьбівалі кулакамі і жалезнаю палкай.

АДЗІН З НАЦЫЯНАЛ-САЦЫЯЛІСТАЎ, ЯКІ УЗЯЎ У ІШЛОНСКАГА ПАШПАРТ, БІЎ ЯГО ПАШПАРТАМ ПА ТВАРЫ, ЗАЯЎЛЯЮЧЫ, ШТО Б'ЮЦЬ ЯГО ЗА ТОЕ, ШТО ЁН САВЕЦКІ ГРАМАДЗЯНІН. Потым Ішлонскага прывязалі ў пакоі да жалезнай рашоткі заявіўшы, што ён будзе расстрэлен, і зрабілі зваду тры стрэлы. Пасьля Ішлонскаму было заяўлена, што расстрэльваць яго раздумалі і прапанавалі яму мэўчаць аб тым, што з ім адбылося, пагражаючы, што інакш ён будзе застрэлен з-за вугла. Пашпарт Ішлонскаму не вярнулі, патрабаваўшы, каб ён у паўпрэдзтве заявіў, што ён згубіў яго. Затым Ішлонскага адвезьлі ў далёкі раён гораду і пусьцілі.

МЭДЫЦЫНСКІ АГЛЯД УСТАНАВІЎ НА ЦЕЛЕ ІШЛОНСКАГА КРЫЗАПАДЦЕКІ; АПРОЧ ТАГО, НА ГАЛАВЕ Ў ЯГО ВЫРАЗАНЫ ВАЛАСЫ.

ПАЎПРЭДЗТВА СССР У БЭРЛІНЕ ЗАЯВІЛА МІНІСТЭРСТВУ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ ГЕРМАНІІ ЭНЭРГІЧНЫ ПРАТЭСТ.

„Хто ня з намі—той павінен загінуць“

БЭРЛІН, 16. Камісар баварскага міністэрства ўнутраных спраў і загадчык мясцовага камітэту нацыянал-сацыялісцкай партыі **Вагнэр** у гутарцы з супрацоўнікам «Фолькішэр Бэобахтэр» заявіў: «Я патрабую, каб прафсаюзы ні ў якай ступені не займаліся палітычнай дзейнасьцю, г. зн. дзейнасьцю ў марксыцкім сэнсе. Прафсаюзы павінны абмежавацца тэй галіной, якая іх датычыць і не перакрочыць яе. Хто не з намі,—той павінен загінуць».

19-га сакавіка,

у 7 гадзін вечара, у памяшканьні Менгарсавету

(вялікая заля) адбудзецца

ПЛЕНУМ

гандлёва-кааперацыйнай сэкцыі Гарсавету разам з кооперактывам ИГРК.

Арг. мясавы аддзел Менгарсавету.

З 20 сакавіка г. г.

бюро наборных дакумантаў пачынае выдачу

НАБОРНЫХ КАРТАК на красавік

і стандартных даведак на 2-гі квартал 1933 г.,

таму тэрмін, паказаны ў абвестцы, якую кожны атрымаў пры дачы заяўкі на красавік, на тры дні скарачаецца, напрыклад: калі вызначан тэрмін 23-III, дык патрэбна зьявіцца за атрыманьнем картак 20-III і г. д., а годзіны не зьмяняюцца.

Парадак выдачы наборных картак навуковым працаўнікам, пэнсіянэрам, партызанам, вылучэнцам і 23-тысячнікам, утрымцам чырвонаармейцаў, утрымканцам і камандзіраваным на працу ў іншыя мясцовасьці і прымаданым да спецгазыняў Белгандлю і МГРК застаецца стары, які быў на сакавік месяц.

На 19-III—33 г. у 7 гадзін вечара, **склікаецца**

інструкцыйная нарада

усіх кіраўнікоў ЖАКТ'аў, дэпэнігоўніцтваў і нач. міліцыі ў памяшканьні клюбу Гарсавету (Пляц Волі, № 4, 2ці паверх)

па пытаньні **запаўненьня стандартных даведак.**

Гарснаб **ГАНТМАН.**

Заг. бюро наборных дакумантаў **ШАПАТКОЎСКІ.**

ДА ВЕДАМА дэлегатаў—ўдзельнікаў усебеларускага зьезду калгасьнікаў-ударнікаў!

Кіраўніцтва ашчадкасамі і Дзяржкрэдыту БССР

паведамляе, што

на ЗЬЕЗДЗЕ будзе працаваць спэцыяльны **даведачны стол**

па праверцы аблігацый усіх пазык і лётарэйных білетаў,

які будзе на месцы выплачваць выйгрышы і % % па купонах.

Калі хочаш ведаць ці ты выйграў—прывязі з сабой аблігацыі ўсіх пазык і лётарэйныя білеты, або перапішы нумары серый і аблігацый.

Ашчадкасы і сельсаветы—шырока апавясьцеце аб гэтым.

Кіраўніцтва Ашчадкасамі і Дзяржкрэдыту БССР.

КІНО „ПРАЛЕТАРЫ“

ад 17 сакавіка і штодзённа в. МАЛІНОЎСКАЯ, П. БАКШЭЎ і О. ЖЫЗЬНЁВА

У МАСТАЦКІМ ФІЛЬМЕ

ЧУЖАЯ

Драма ў 6 частках.

Зьвыш праграмы—**хроніка Саюзкіно.**

Каса адкрыта—з 12 гадз. дня.

Першы Дзяржаўны Тэатр (БДТ-1)

Маст кіраўн. ЛІТВІНАЎ, Л. і П. ТУР.

СЁНЬНЯ

ЗЯМЛЯ І НЕБА

п'еса ў 4-х дзеях.

Пачатак у 8 г.

„ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“ КАСА—ад 1 г. дня

НАЕЗЬНІК в УАЙЛЬД-ВЭСТА 2 серыі ў адзін сэанс.

І-шы дзіцячы гуковы кіно-тэатр КАСА—з 10 г. ран.

Гуковая праграма 1) **БЯГЛЕЦ,** 2) Паравоз, які наперад

ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ Каса—ад 12 г. дня

Мастацкі фільм **ДАЧКА РАФКЭ**

„СПАРТАК“ КАСА—ад 1 г. дня

Замежны фільм **ДОННА ЖУАНА** Камедыя ў 9 частках.

Памяшн. Яўр. Дзярж. Тэатру (вул. Валадарскага, 7, тэл. 21-813)

СЁНЬНЯ 18 ЛЮТАГА

Адноўленая праграма

МЮЗІК-ХОЛ

Пачатак—8 г. 30 м. вечара.

Штодзённа адно выступленьне ў двух вялікіх аддзяленьнях.

ВЫДАВЕЦТВА БЕЛАРУСКАЙ АКАДЭМІІ НАВУК

АДКРЫТА

ПАПЯРЭДНЯЯ ПАДПІСКА НА

І ТОМ „КАПІТАЛУ“ КАРЛА МАРКСА

на беларускай мове

ПЕРШАЕ І другое, патанёнае выданьне выйдзе ў 5 выпусках па 3 руб. за выпуск, юбілейнае выданьне багата ілюстраванае, на лепшай паперы, у каленкоравым пераплёце **цаною 18 руб. пры падпісцы.**

Юбілейнае выданьне частаю будзе выпушчана патаненым выданьнем для масавага распаўсюджаньня праз арганізацыі.

Грошы і пярэдпадпіскі накіроўваць па адрасе: МЁНСК, БЕЛАРУСКАЯ АКАДЭМІЯ НАВУК, ВЫДАВЕЦТВА.

БЕЛКАНТОРА ДЗЯРЖБАНКУ

ПАВЕДАМЛЯЕ,

што ўсе предпрыемствы і ўстановы гораду Менску павінны да 20 сакавіка г. г. ПРАДСТАВІЦЬ

КАСАВЫЯ ПЛЯНЫ НА 2-гі КВАРТАЛ

У МЕСЯЧНЫМ РАЗРЭЗЕ ПА НАСТУПНАЙ ФОРМЕ:

№ п. п.	Назва артыкулаў	Усяго за кварт. 1 кал. аг. звар.	Усяго за кварт. 2 кал. навуч.	Красавік 1 кал. аг. звар.	Красавік 2 кал. навуч.	Май 1 кал. аг. звар.	Май 2 кал. навуч.	Чэрвень 1 кал. аг. звар.	Чэрвень 2 кал. навуч.
	ПРЫБЫТАК								
1	Выручка ад розьніч. рэалізац.								
2	Прырост паёў і ўклад.								
3	Іншыя паступ. навучныя								
4	Астача касы на пачат. плян. перыяду								
	УСЯГО								

№ п. п.	Назва артыкулаў	Усяго за кв. 1 кал. аг. звар.	Усяго за кв. 2 кал. навучным	Красавік 1 кал. аг. звар.	Красавік 2 кал. навучным	Май 1 кал. аг. звар.	Май 2 кал. навучным	Чэрвень 1 кал. аг. звар.	Чэрвень 2 кал. навучным	ЗАЎВАГІ
	ВЫДАТАК									
5	Зарплата									
6	Гасп. апарат. выдаткі каманд. выдат.									
а)	гасп. выдат.									
б)	С.-г. загатоўкі									
7	Іншыя ня с-г. загатоўкі									
8	Ізвоз									
9	Астача касы на канец плян. перыяд									
10	УСЯГО									
11	Сальдо									

ЗАЎВАГІ: 3 выручкі будзе выдаткавана 1. На зарплату 2. На гасп. выдаткі 3. С.-г. загатоўкі 4. Іншыя загатоўкі.

Непрадстаўленьне кас. пляну арганізацыямі і прадпрыемствамі пагражае за сабой **спыненьне выдачы наяўных грошай.**

БЕЛКАНТОРА ДЗЯРЖБАНКУ.

АБАВЯЗКОВАЯ ПАСТАНОВА

Менскага Гарадзкога Савету рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў

16 сакавіка 1933 г. *г. Менск*

АБ БАРАЦЬБЕ З ПАВОДКАЙ

Менскі гарадзкі савет **пастанаўляе:**

1. Штаб гарадзкой камісіі на барацьбе з паводкай, створены ў складзе: начальніка Кампасу т. Кавалёва (старшыня камісіі), камэнданта гораду т. Харальца, начальніка аддзелу адм. нагляду Галоўміліцыі т. Дэрмана, інспэктара дабрабыту т. Капцана і начальніка пажарнай аховы т. Казачэнка размясьціць у памяшканьні Кампасу (Пляц Волі, 2-гі паверх). Тэлефон № 23-165.

Устаналіць у штабе сутачнае дзяжурства з часу пачатку паводкі.

2. З 16 сакавіка г. г. арганізаваць на гораду тройкі на барацьбе з паводкай з ахопам наступнай зоны іх дзейнасьці:

Тройка 1-га раёну (правы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Кастасную, імя Шаўчэнка, Нова-Мясьніцкую, Замкавую, Надзямкавую і Надзямкавую н-б. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні лямпава-вяровачнай фабрыкі (Калгасная вул. № 61). Тэл. тройкі № 21-368. Начальнікам тройкі прызначыць т. Завадзкага (нач. 4-га аддзяленьня міліцыі).

Тройка 2-га раёну (правы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Ніжні Рынак, Гандлёвую, Гандлёва-Ўзьбярэжную, Шырокую, Акцябрскую, Пралетарскую. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні 1-га аддзяленьня міліцыі (Гандлёвая, 27). Тэлефон № 22-686. Начальнікам тройкі зацьвердзіць т. Паваротнага (начальнік 1-га аддзяленьня міліцыі).

Тройка 3-га раёну (правы бераг ракі Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Садовую, Садова-Ўзьбярэжную, Савецкую, Савецка-Ўзьбярэжную, Гарбарную, частку імя Варашылава і Людачную. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні Белпедтэхнікуму (Савецкая, 107). Тэлефон № 20-627. Начальнікам тройкі прызначыць т. Тышкевіча (інспэктар міліцыі).

Тройка 4-га раёну (правы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Аранскую, Лугавую, Лугавы завулак, Аранжавую, Аралкарэйную і Паляную. Месца знаходжаньня тройкі ў памяшканьні 2-й пажарнай часткі (Аранская вул.). Тэлефон тройкі № 21-692. Начальнікам тройкі прызначыць т. Ігнаткевіча (начальнік 3-га аддзяленьня міліцыі).

Тройка 5-га раёну (левы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: млын Дзяржынскага, М. Серабранка і Індустрыяльная. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні канторы млыну імя Дзяржынскага. Тэлефоны тройкі №№ 22-125 і 22-126. Начальнікам тройкі прызначыць т. Парамончыка (інспэктар міліцыі).

Тройка 6-га раёну (левы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Варашылава, Пуліхаўскую Слабаду, частку вуліцы імя Фрунзе, Чырвонаармейскую, Плябанскі зав., Шырокую і Пралетарскую. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні 2-га аддзяленьня міліцыі. Тэлефон тройкі № 22-688. Начальнікам тройкі прызначыць т. Зальшмана (начальнік 2-га аддзяленьня міліцыі).

Тройка 7-га раёну (левы бераг р. Сьвіслач) ахоплівае вуліцы: Камунальную, Стара-Віленскую, Стара-Слабадзкую, Маладчынскую і Інвалідную. Месца знаходжаньня тройкі ўстанавіць у памяшканьні заводу малочных кіслот (вул. Мопру, № 101). Тэлеф. тройкі № 21-809. Начальнікам тройкі прызначыць т. Малажавага (інспэктар міліцыі).

Абавязаць райтройкі з 16 сакавіка арганізаваць дзяжурствы членаў тройкі.

3. Абавязаць кіраўнікоў заводу «Камунар», Электрастанцыі, ф-кі імя 8-га сакавіка, 1-й савецкай лазьні, млыну імя Дзяржынскага, чыгуна-ліцейнага заводу па вул. Варашылава арганізаваць на месцах тройкі на барацьбе з паводкай, якія падпарадкуюцца райтройкам і гарадзкой камісіі на барацьбе з паводкай.

Абавязаць тройкі пералічаных прадпрыемстваў сёе мерапрыемствы па барацьбе з паводкай і ахове прадпрыемстваў прадставіць у гарадзкі штаб да 20 сакавіка г. г.

4. Абавязаць гарадзкую камісію на барацьбе з паводкай і раённыя тройкі зараз-жа распачаць работу па падрыхтоўцы да барацьбы з паводкай, у прыватнасьці: да 20 сакавіка прынесьці ў ноўную спраўнасьць лодкі, набыць неабходныя інструманты (багры, драбіны, вяроўкі і г. д.), правесьці канкрэтныя мерапрыемствы па ўмацаваньні і ахове мастоў, прадпрыемстваў, камунальнай складаў, якія знаходзяцца ў затапляемай зоне, вызначыўшы на кожнаму абэкту адказных асоб. Разам з гэтым намеціць рад канкрэтных мерапрыемстваў па ахове дзяржаўнай маемасьці ў час паводкі.

5. Гарадзкой камісіі па барацьбе з паводкай і райтройкам устанавіць систэматычны нагляд за падняцьцем вады і пры набліжэньні пагражаючага становішча прапрадзіць жыхароў і прыняць меры да перасяленьня іх з затапляемай зоны.

6. Абавязаць усе прадпрыемствы і ўстановы (пад адказнасьць кіраўнікоў), якія знаходзяцца ў раёне затапляемай зоны, неадкладна прыняць усе меры да аховы матар'ялаў, абсталяваньня і інш.; уладжаць адказнасьць на нам. дзяжтароў прадпрыемстваў за захаваньне заводкай маемасьці, падрыхтаваць неабходныя пылады для барацьбы з паводкай і забясьпечыць бесьперабойную работу сваіх прадпрыемстваў у час паводкі, устанавіўшы сувязь з райтройкамі.

7. Абавязаць усе дамаўладальнікі (пад адказнасьць загалчыкаў дамоў, камэндантаў і прыватных дамаўласьнікаў) у часе таяньня сьнегу забясьпечыць вольны пропуск сточнай вады ў канавах, стоках, шляхам расклёпі лёду і прачыстцы рыштоў — каб папярэдзіць затапленьне падвалаў і памяшканьняў.

8. Абавязаць усіх кіраўнікоў транспарту і прыватных асоб, маючых транспартныя сродкі і іншыя прылады, якія могуць быць скарыстаны для барацьбы з паводкай, бясспрэчна перадаваць іх у распараджэньне гарадзкога штабу на барацьбе з паводкай.

9. Абавязаць Менбуд (пад адказнасьць тав. Якушка) да 23 сакавіка арганізаваць 2 будаўнічыя каманды, забясьпечыць іх належнай колькасьцю неабходных матар'ялаў, інструментаў і прылад (лес, цьвікі, вяроўкі, багры, мяшкі і інш.) й пралетарыць іх у распараджэньне гарштабу.

10. Абавязаць дарпрэдпрыцыю (пад адказнасьць тав. Шарэца) да 25-га сакавіка г. г. праверыць становішча усіх мастоў Менрайну, правесьці інструктаваньне вясковых трэк на барацьбе з паводкай, устаналіўшы усе мерапрыемствы вясковых трэк з гарадзкой камісіяй на барацьбе з паводкай.

11. Абавязаць начальніка пажарнай аховы т. Казачэнка да 20 сакавіка г. г. разам з гарадзкім саветам фізкультуры арганізаваць яд менш 15 камандаў лодачнікаў для пераправы пераправамі і аказаньня дапамогі.

Усе прадпрыемствы і ўстановы на запатрабаваньні нач. пажарнай аховы гораду павінны бясспрэчна аказваць дружынникаў добраахвотных пажарных дружын ад работы і накіраваць іх у распараджэньне тав. Казачэнка. Выплата пэнсіі дружынникам за час, патрачаны на барацьбу з паводкай, робіцца прадпрыемствамі і ўстановай па месцы працы дружынніку.

12. Абавязаць Гарснаб (пад адказнасьць т. Гантмана) падрыхтаваць пытаньне аб забясьпячэньні грамадзкім харчаваньнем асоб, выцярпеўшых ад паводкі.

13. Абавязаць усе ўстановы, прадпрыемствы і прыватных жыхароў зрабіць 3-х дзённы запас вады для сваіх патрэб на падняцьце заменьнем вадапаводнай станцыі.

14. Абавязаць інспэктуру аховы здароўя (пад адказнасьць тав. Нейштадта) да 25 сакавіка г. г. арганізаваць пры райтройках і іншых месцах медпункты для аказаньня першай дапамогі.

15. Абавязаць нафтаклад і Гарбакон (пад адказнасьць кіраўнікоў) да 25 сакавіка г. г. зрабіць у крамах 3-хдзённы запас газы.

16. Абавязаць Саюзмуку (пад адказнасьць кіраўніка) да 23 сакавіка г. г. прывесьці ў ноўную спраўнасьць мосты млыну імя Дзяржынскага, умацаваць яго згодна прапаноў камісіі па агляду месту, забясьпечыць бесьперабойную работу млыну ў час паводкі, свячасова забясьпечыць мукой хлебазавод.

Хлебазаводу наладзіць бесьперабойную выпечку хлеба ў час паводкі і яго развозку ў крамы.

17. Абавязаць сельсаветы Кіраўлянскі, Прыгарадны, Бараўскі і Н.-Двор скі да 18 сакавіка г. г. арганізаваць тройкі (пры сельсаветах) на барацьбе з паводкай, устанавіць дзяжурствы на ахове мастоў, пераправ і іншых набудоў у сваім сельсавеце.

Абавязаць усе сельсаветы безаплатна ўбраць сена, апал, лесаматар'ял і інш. маемасьць, якая знаходзіцца ў затапляемых месцах; на час паводкі ўстанавіць у сельсаветах крутласутачнае дзяжурства аказаных работнікоў для сувязі (па тэлефону) з гарадзкой камісіяй на барацьбе з паводкай.

18. Усе распараджэньні штабу на пытаньні барацьбы з паводкай зьяўляюцца абавязковымі да выкананьня ўсімі ўстановамі, прадпрыемствамі і насельніцтвам гораду Менску і раёну.

19. Вінаватыя ў парушэньні гэтай абавязковай пастановы падлягаюць штрафу да 100 руб., або прымусовай працы да 15 дзён.

20. Нагляд за выкананьнем гэтай пастановы ўскладзьці на гарадзкую камісію на барацьбе з паводкай, райтройкі і міліцыю.

Старшыня Менскага Гарадзкога Савету ВАЛОДЗЬКА.

В. а. сакратара Менскага Гарадзкога Савету ЯГОЎДЗІН.

Мінск, друкарня «Зьвязды»

Галоўлітбел № 337.